

Univerzita Hradec Králové

Přírodovědecká fakulta

Katedra ruského jazyka a literatury

Zimní sporty v Ruské federaci a jejich didaktické využití

Diplomová práce

Autor: Bc. Michaela Knapová
Studijní program: N1101 / Matematika
Studijní obor: Učitelství matematiky pro střední školy
Učitelství pro střední školy – ruský jazyk a literatura
Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.

Zadání diplomové práce

Autor:	Bc. Michaela Knapová
Studium:	S19MA012NP
Studijní program:	N1101 Matematika
Studijní obor:	Učitelství matematiky pro střední školy, Učitelství pro střední školy - ruský jazyk a literatura
Název diplomové práce:	Zimní sporty v Ruské federaci a jejich didaktické využití
Název diplomové práce AJ:	Winter Sports in The Russian Federation and Their Didactic Use

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce bude rozdělena na dvě části - teoretickou a praktickou. V teoretické části se diplomantka bude zabývat především tématem zimních sportů v Ruské federaci. V této části budou shrnuty poznatky o podkategoriích zimních sportů aktivně provozovaných v Rusku. V praktické části budou popsány učebnice ruského jazyka zejména s ohledem na zastoupení tohoto tématu v nich. Součástí praktické části bude návrh didaktických materiálů na téma zimní sporty v Ruské federaci. Následně budou tyto didaktické materiály poskytnuty studentům a učitelům na středních školách a bude popsána zpětná vazba.

Sochi Olympics - 2014 Winter Games in Russia results & videos [online]. [cit. 2018-01-12].
Dostupné z: <https://www.olympic.org/Sochi-2014>

SOKOLOV, Georgij Petrovič. Olimpijskoje sozvezdije: čempiony igr XXII olimpiady Moskva 1980.
Moskva: Fizkul'tura i sport, 1982, 207 s.

Olimpiada-80: al'manach. Moskva: Fizkul'tura i sport, 1979, 189 s.

Garantující pracoviště: Katedra ruského jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.

Oponent: PhDr. Jindřich Kesner, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 3.2.2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala (pod vedením vedoucího diplomové práce) samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne .....

Podpis .....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu mé diplomové práce, panu doktorovi Miroslavovi Půžovi, za odborný dohled a cenné rady při zpracování této práce.

V Hradci Králové .....

Podpis .....

Anotace

KNAPOVÁ, Michaela. *Zimní sporty v Ruské federaci a jejich didaktické využití*. Hradec Králové: Přírodovědecká fakulta Univerzity Hradec Králové, 2021, 86 s. Diplomová práce.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se zabývám především tématem zimních sportů v Ruské federaci a didaktikou cizích jazyků. Jsou zde shrnuty poznatky o podkategoriích zimních sportů aktivně provozovaných v Rusku, výukové a aktivizační metody ve vyučování ruského jazyka. V praktické části jsou popsány učebnice ruského jazyka zejména s ohledem na zastoupení tohoto tématu v nich. Součástí praktické části je také návrh didaktických materiálů na téma zimní sporty v Ruské federaci. Tyto didaktické materiály byly poskytnuty studentům a učitelům na středních školách, jejichž zpětná vazba je popsána v závěru praktické části.

Klíčová slova: zimní sporty, učebnice ruského jazyka, Ruská federace, didaktika ruského jazyka

Annotation

KNAPOVA, Michaela. Winter Sports in the Russian Federation and Their Didactic Use. Hradec Králové: Faculty of Science, University of Hradec Králové, 2021, 86 p. Diploma Thesis.

The diploma thesis is divided into theoretical and practical part. In the theoretical part I deal mainly with the topic of winter sports in the Russian Federation and the didactics of foreign languages. It summarizes the knowledge of the subcategories of winter sports actively practiced in Russia, teaching and activation methods in teaching the Russian language. The practical part describes the textbooks of the Russian language, especially with regard to the representation of this topic in them. A part of the practical part is also the design of didactic materials on the topic of winter sports in the Russian Federation. These didactic materials were provided to students and teachers at secondary schools, whose feedback is described at the end of the practical part.

Keywords: winter sports, Russian language textbooks, Russian Federation, Russian language didactics

Obsah

Úvod.....	9
Teoretická část	10
1 Sport v Ruské federaci	11
1.1 Zimní a letní sporty v Ruské federaci	11
1.2 Tradiční a extrémní sporty v Ruské federaci	12
2 Zimní sporty v Ruské federaci	13
2.1 Den zimních sportů	13
2.2 Biatlon v Ruské federaci	14
2.3 Krasobruslení v Ruské federaci	16
2.4 Lední hokej v Ruské federaci.....	18
2.5 Lyžování v Ruské federaci	19
2.6 Snowboarding v Ruské federaci.....	21
2.7 Netradiční zimní sporty v Ruské federaci	22
3 Didaktika.....	24
3.1 Obecná didaktika.....	24
3.2 Lingvodidaktika	25
3.2.1 Výuka cizích jazyků	26
3.2.2 Didaktika ruského jazyka a její specifika	27
3.3 Didaktické prostředky ve výuce.....	29
3.3.1 Učebnice s pracovním sešitem	30
3.3.2 Pracovní listy	31
3.4 Aktivizující metody ve výuce	31
3.4.1 Problémy aktivizujících metod ve výuce	32
3.4.2 Diskusní metody.....	32
3.4.3 Situační metody	33
3.4.4 Inscenační metody	34
3.4.5 Didaktické hry	35
Praktická část	37
4 Téma zimních sportů v Ruské federaci v ruskojazyčných učebnicích	38
4.1 Raduga po-novomu	38
4.2 Tvoj šans	39
4.3 Snova Klass!.....	40

5 Didaktické materiály	41
5.1 Pracovní list č. 1 – jazyková úroveň A1	42
5.2 Pracovní list č. 2 – jazyková úroveň A2	45
5.3 Pracovní list č. 3 – jazyková úroveň A2	48
5.4 Pracovní list č. 4 – jazyková úroveň A2	51
5.5 Pracovní list č. 5 – jazyková úroveň B1	53
6 Dotazníkové šetření	56
6.1 Způsob sběru dat	56
6.2 Tvorba dotazníku	56
6.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření	57
Závěr	70
Seznam použité literatury	72
Seznam tabulek	77
Seznam grafů	77
Seznam příloh	77
Přílohy	78

Úvod

Téma zimních sportů v Ruské federaci jsem si pro diplomovou práci vybrala s ohledem na studovaný obor, zájmy a již obhájenou bakalářskou práci, která se týkala hokejového klubu v Rusku (CSKA Moskva). Sport, konkrétně zimní sporty jako samostatné téma, se podle mého názoru příliš nevyskytuje v učebnicích ruského jazyka pro střední školy, a proto je cílem této diplomové práce také vytvoření sady didaktických materiálů, jež se týkají tohoto tématu a budou využívány ve výuce ruského jazyka.

V rámci diplomové práce se zaměřuji na shrnutí poznatků o podkategoriích zimních sportů aktivně provozovaných v Ruské federaci. Podle mého názoru je nutné prohlubovat znalosti v tomto tématu, aby bylo možné s jejich pomocí vytvářet didaktické materiály pro studenty a učitele ruského jazyka. Považuji za důležitou také didaktiku cizího jazyka, a proto jí ve své diplomové práci rovněž věnuji pozornost. Zaměřuji se na výukové a aktivizační metody ve výuce cizích jazyků, které souvisí se zpracováním didaktických materiálů pro výuku ruského jazyka.

Cílem teoretické části této diplomové práce je téma zimních sportů v Ruské federaci, popsání teorie didaktiky ruského jazyka v souvislosti s připravovanými didaktickými materiály a metodami pro aktivizaci žáků ve výuce ruského jazyka. Součástí práce je také pojednání o didaktice cizích jazyků.

Cílem praktické části diplomové práce je zpracování didaktických materiálů daného tématu pro studenty a učitele středních škol. Dotazníkovým šetřením mi poskytlí zpětnou vazbu, kterou v diplomové práci popisuji. Zaměřuji se také na zastoupení daných témat v učebnicích ruského jazyka.

Zpracování mé diplomové práce bylo poněkud složitější, a to z důvodu epidemiologické situace v České republice. Konzultace s vedoucím práce, s panem doktorem Půžou, probíhaly pouze přes platformu Microsoft Teams. Vytvořené didaktické materiály již bylo možné poskytnout žákům v rámci výuky ruského jazyka v době, kdy se obnovila v České republice prezenční výuka na středních školách. Po dohodě s vyučujícími ruského jazyka mohly tak proběhnout vypracování didaktických materiálů s učitelem, společná oprava, diskuse a následné vyplnění dotazníku žáky i učiteli.

Teoretická část

1 Sport v Ruské federaci

Pro vytvoření didaktických materiálů do výuky ruského jazyka je důležité prohloubení informací o realitách zimních sportů aktivně provozovaných v Ruské federaci.

1.1 Zimní a letní sporty v Ruské federaci

Sport byl vždy jednou z věcí, která stála a stojí u Rusů na prvním místě jejich zájmu. Na úspěchy sovětských sportovců, např. Valerije Borisoviče Charlamova (hokej), Lva Jašina (fotbal) nebo Larisu Latyninovou (gymnastika), jsou hrdí dodnes. Mezi nejoblíbenější sporty v Ruské federaci patří převážně ty, v nichž dosahují ruští sportovci týmových úspěchů. Sportovní školy, které vznikly v době Sovětského svazu, stále prezentují vysoké výkony a výborné výsledky svých svěřenců na nejvýznamnějších národních soutěžích, jako jsou olympijské hry nebo mistrovství světa. V Rusku se pravidelně pořádají také konference a symposia věnovaná teoretickým otázkám v oblasti sportovních aktivit.

Letní i zimní sporty v Ruské federaci mají, co se v oblíbenosti týče, téměř vyrovnané statistiky. Podle informací Rosportu (Федеральное агентство по физической культуре и спорту)¹ se na území Ruské federace nachází více než třináct milionů lidí, kteří se vážně zajímají o sport. To představuje pro devátou nejlidnatější zemi na světě přibližně 9 % populace. Jak už bylo zmíněno, Ruská federace dává přednost týmovým sportům.

Jednoznačné prvenství v žebříčku nejoblíbenějších letních sportů v Ruské federaci patří kopané. Zájem o tento sport mezi obyvateli Ruska je velmi vysoký, a to i přesto, že se Rusko zatím nemůže chlubit významnějšími úspěchy v tomto sportu. Dalšími nejoblíbenějšími letními sporty v Ruské federaci jsou například volejbal, basketbal a vodní pólo.

U zimních sportů patřila dlouhodobě první příčka v oblíbenosti lednímu hokeji. V této týmové hře patří národní tým Ruské federace stále k nejlepším na světě, už od dob Sovětského svazu a samého počátku hokeje. Nejtalentovanější ruští hokejisté často hrají

---

¹ Федеральное агентство по физической культуре и спорту – Federální agentura pro tělesnou zdatnost a sport v Moskvě

v USA a v Kanadě, v nejlepší národní hokejové lize světa NHL. Ruské federaci velmi záleží na podmínkách pro hokej v zemi, proto je zde počet a kvalita moderních „ledových paláců“ a stadionů na velmi vysoké úrovni. Dalšími oblíbenými zimními sporty v Ruské federaci jsou například biatlon, jenž vystřídal lední hokej na první příčce v oblíbenosti, dále pak krasobruslení, lyžování a snowboarding. Poslední tři zmiňované zimní sporty se těší oblibě zejména u mladých chlapců a dívek, kteří v zimním období nechtějí sedět doma, a touha po výkonu je u nich značná. V Ruské federaci nalezneme proto neuvěřitelné množství sjezdovek a kluzišť.

1.2 Tradiční a extrémní sporty v Ruské federaci

V Ruské federaci postupně roste zájem také o tradiční sporty, mezi něž patří hlavně hra Lapta (viz. příloha č. 1). Jedná se o ruskou lidovou hru s pálkou a míčem ze 14. století, jež se podobá kriketu nebo baseballu. V současné době se konají závody v laptě poměrně pravidelně. Ke kultuře starověkého Ruska náleží také bojové umění, které bylo známé našim předkům, například řecko-římský souboj. Pěstní souboje, jež byly považovány za zábavu, se podobaly dnešnímu modernímu boxu. Z dalších tradičních sportů lze uvést také oblíbený hokej s míčem, který je dnes známý pod názvem „hokejbal“.

V 21. století přitahuje mladou generaci po celém světě slovo „extrémní“, v Ruské federaci tomu není jinak. Mladí lidé zažívají pocit zvýšeného adrenalinu a vysoké rychlosti. Proto také patří mezi další populární sporty mezi dospívajícími např. parkour, freestyle, snowboard nebo windsurfing. Některé sporty, jako například parkour, jsou považovány za nejextrémnější na světě. Důvodem extrému těchto sportů je kontrast mezi přínosem pro rozvoj vytrvalosti, obratnosti a určitou hrozbou pro život sportovců. Bez pečlivé přípravy může např. parkour takové nebezpečí vskutku přinášet. (Šarapov, 2015 [online])

2 Zimní sporty v Ruské federaci

Zimní sporty patří v Rusku již od starověku k silným stránkám místních sportovců. Důvodem může být skutečnost, že na většině území Ruska vládne chladné klima a lyžovat, sáňkovat nebo hrát hokej lze prakticky všude. A když stojí malý sportovec na lyžích už v raném věku, mnohem snáze pak uspěje v soutěžích a na závodech. Většina zimních sportů se v Rusku provozuje v zimním období venku, kdy se dají využít stadiony pod širým nebem, a vše závisí na přírodních podmínkách. Výjimkou jsou hokejová mistrovství světa, která se konají později na jaře v uzavřených prostorech. Hlavní zimní sporty jsou součástí programu zimních olympijských her.

Mezi nejpoblárnější zimní sporty v Ruské federaci, kterými se budu v dalších částech diplomové práce zabývat, patří biatlon, krasobruslení, lední hokej, lyžování a snowboarding. (Zimnije vidy sporta v Rossii, 2012 [online])

2.1 Den zimních sportů

Dnes existuje velké množství zimních sportů, které se v Ruské federaci těší velké popularitě. Ruští sportovci po mnoho desetiletí ukazují své dovednosti v soutěžích různých úrovní, získávají medaile a vytvářejí světové rekordy. Proto v roce 2015 předseda ruského olympijského výboru Aleksandr Žukov (viz. příloha č. 2) rozhodl, že bude zaveden nový celostátní svátek – Den zimních sportů v Rusku. Tento den je věnovaný XXII. zimním olympijským hrám, jež se konaly v roce 2014 a staly se významnou událostí pro celou zemi. Den zimních sportů se tak poprvé oslavoval v den prvního výročí od zahájení olympiády v Soči, tedy 7. února 2015. Od té doby je každoročně oslavován vždy první víkend po 7. únoru.

Den zimních sportů se nestal jen poctou ruským profesionálním sportovcům, jejichž úspěchy na olympijských hrách zvýšily zájem o sport u mnoha lidí, ale také propagací zdravého životního stylu u všech vrstev obyvatel.

Přestože je tento svátek pro Rusko poměrně nový, každý rok se v rámci jeho oslav konají různé sportovní akce v mnoha městech federace. Nejčastěji se jedná o soutěže a reprezentaci v disciplínách krasobruslení, ledního hokeje a rychlobruslení. V rámci dne tak organizátoři usilují o zapojení co největšího množství lidí do sportovních

aktivit. V roce 2015, při první oslavě tohoto dne, se hlavní akce konala v Soči. Zde se kromě velkých sportovních oslav uskutečnil také zimní olympijský ples krasobruslařů, jehož se účastnili všichni šampioni zimních olympijských her. V areálu olympijského parku proběhlo rovněž slavnostní odhalení „zdi mistrů“, což je sochařská kompozice, jež zaznamenává jména všech medailistů ze zimních olympijských a paralympijských her v Soči.

Další podobné svátky, které se slaví v lednu po celém světě, jsou Světový den sněhu nebo Mezinárodní den zimních sportů. (Komarova, 2005 [online])

2.2 Biatlon v Ruské federaci

Biatlon se stal v Ruské federaci podle posledních průzkumů v roce 2019 nejoblíbenějším zimním sportem. Hlasovalo pro něj 32 % dotazovaných. (Tverisport.ru, 2019 [online])

První formy biatlonu se objevují, stejně jako v ostatních zemích, ve vojenství. V podobě, jak ho známe dnes, se biatlon v Ruské federaci začal provozovat na začátku 20. století. Závody na lyžích byly rozšířeny Rudou armádou již ve 20. letech, sportovci zdolávali vzdálenosti až padesát kilometrů a plnili různé úkoly. V té době byla velmi populární střelba, takže postupně vznikaly závody hlídek na lyžích se střelbou. První neoficiální závody na lyžích spojené se střelbou se konaly v roce 1933. V čele počátků biatlonu a zároveň hlavními organizátory těchto závodů stála sportovní sdružení CSKA Moskva a Dinamo Moskva. Později se účastní různých šampionátů i další organizace Ruska.

Velký vliv na rozvoj biatlonu v Rusku měly spartakiády, které se konaly každé čtyři roky, a díky nim se objevilo mnoho talentovaných sportovců. Národní biatlonový tým Ruské federace, jenž se účastní mistrovství světa a olympijských her, vznikl díky soutěži «Ижевская винтовка». Soutěží se o biatlonový pohár Ruska, již přes třicet pět let, a tento závod se koná v ruském městě Iževsk. Zde se také vyrábí sportovní zbraně pro biatlon. Pro rozvoj biatlonu vznikají rovněž nové speciální stadiony v různých oblastech Ruské federace. (Kurakin, 2011 [online])

K nárůstu popularity biatlonu došlo po prvním oficiálním závodě v biatlonu v Rusku, který se konal v Uktuských horách roku 1957. Mistrem tohoto závodu se stal Vladimír

Mariničev, jenž vyhrál závod o délce třiceti kilometrů. K dalším významným ruským biatlonistům patří např. Alexandr Vasiljevič Privalov. Stál u samého počátku rozvoje biatlonu v Rusku, získal dvě medaile na olympijských hrách a jako kapitán biatlonového týmu opakovaně dovedl svůj tým k vítězství na světových soutěžích. Mezi další současné úspěšné sportovce biatlonu v Rusku patří Jekatěrina Glazyrinová, Taťána Akimovová, Anastasia Kuzminová, Anton Babikov, Maxim Cvetkov nebo Anton Šipulin. (SportSchools.ru, 2021 [online])

Hlavním centrem, jež považují příznivci sportu za „domov“ biatlonu, je „Centrum zimních sportů Aleksandra Vasiljeviče Filipenka“. Tento rozsáhlý sportovní komplex se nachází ve městě Chanty-Mansijsk od roku 1997. První světový šampionát v biatlonu se zde konal v roce 2003. (Sojuz biatlonistov Jugry, 2021 [online])

V současné době se řeší problém s dopingem ruských biatlonistů. Tato kauza vyvolala nevoli a vyústila ve spory mezi mnoha sportovními organizacemi světa. Jednalo se o třicet jedna ruských biatlonistů, kteří byli podezřelí z užívání zakázaných látek v letech 2011 - 2015. V reakci na tuto situaci Mezinárodní biatlonová unie diskvalifikovala několik biatlonistů, někteří ukončili kariéru sami. Po rozhodnutí biatlonové unie o tom, že se Mistrovství světa 2021 v Ťumeni konat nebude, se Rusko obávalo, že dostane zákaz i na letní olympijské hry v Tokiu 2021 a zimní olympijské hry v Pekingu 2022. Nebyl to totiž jediný výskyt dopingu mezi ruskými sportovci. (Halberštádt, 2020 [online])

Rusku byl vyměřen trest zákazu sportovní činnosti po dobu dvou let. Ruské federaci se tak zakazuje účast na velkých sportovních soutěžích včetně olympijských her v Tokiu roku 2021, na zimních olympijských hrách v Pekingu 2022 nebo na fotbalovém mistrovství světa v Kataru 2022. Důvodem vyloučení z těchto akcí se stala již zmíněná opakovaná dopingová provinění. Součástí trestu je i zákaz pořadatelství velkých sportovních soutěží v Rusku v příštích dvou letech. (Sport, ČTK, 2020 [online])

2.3 Krasobruslení v Ruské federaci

Krasobruslení je v Ruské federaci druhým nejoblíbenějším sportem. Podle průzkumů v roce 2019 pro něj hlasovalo 26 % dotazovaných. (Tverisport.ru, 2019 [online])

V této zemi si krasobruslení získalo popularitu už od dob vlády Petra I., který si přivezl z Holandska první brusle (viz. příloha č. 3). V té době bylo v Holandsku bruslení národní zábavou. Car chtěl, aby se tímto bavil i jeho národ, proto vymyslel lepší metodu připevnění bruslí, a to koženými řemínky k botám. Toto vylepšení se považuje za původní model moderních bruslí. Po smrti Petra I. zájem o bruslení v zemi utichl. Vrátil se až v polovině 19. století, kdy přišla do Ruska móda vymožeností ze západu. Ruští umělci zdobili brusle figurkami koně. Od té doby se pojem „brusle“ udržel dodnes. (Sportmastery, 1997 [online])

Alexej Pavlovič Lebeděv je v Rusku známý jako „dědeček ruského krasobruslení“. Na neoficiálně pořádaném šampionátu v roce 1890 získal zlatou medaili. Všichni byli ohromeni klouzavou technikou bruslení ve všech jeho představeních. Celkem získal tři zlaté medaile. Od roku 1896 se začal věnovat pedagogické práci. K slavným krasobruslařům dvacátého století patří také Alexandr Nikitič Panšin. Svou kariéru začal ve třiceti devíti letech, i přesto však dosáhl velkých úspěchů v této kategorii.

První světový šampionát v krasobruslení se uskutečnil 9. února 1896 v Petrohradě. Tato událost byla velmi významná pro propagaci krasobruslení mezi obyvateli. Sportovec Nikolaj Panin se stal prvním ruským mistrem v krasobruslení. Dosáhl také prvního olympijského vítězství Ruska na olympijských hrách v roce 1908. Panin organizoval od roku 1920 (společně se svými studenty) závody v krasobruslení. Od poloviny 20. století se konají Moskevské a Leningradské šampionáty. Soutěž v minulosti provázela hra dechového orchestru, ovšem když přišly kruté mrazy, jako hudební doprovod posloužil pouze jeden buben, protože trubky nástrojů zamrzly.

Až do roku 1936 se mistrovství Ruska neorganizovala pravidelně. Ve zmíněném roce proběhlo založení krasobruslení jako oficiálního sportu. Od té doby až do současnosti mají ruské krasobruslařské školy velký úspěch, na mezinárodní scéně zaujímají první pozice. Jako důkaz můžeme uvést řadu bezkonkurenčních vítězství ruských bruslařů na evropském a světovém šampionátu v roce 1999 nebo závod v Helsinkách ve stejném roce, kdy ruští sportovci získali všechny zlaté medaile. (Star.ru, 2012 [online])

Tanec na ledě, jak se jinak krasobruslení říká, byl uznán za olympijskou disciplínu především díky profesionalitě sportovců Ludmily Pachomovové a Aleksandra Gorškova, kteří ukázali světu krásu a náročnost tohoto sportu. Poprvé bylo krasobruslení zařazeno do programu olympiády v roce 1976 a dvojice Pachamovová – Gorškov získala zasloužené vítězství. Od té doby až do roku 2000 vládlo Rusko v krasobruslení téměř neporažené. Úspěchy mužů přišly také v době po rozpadu Sovětského svazu. Celé Rusko zná a obdivuje krasobruslaře Alekseje Jagudína a Jevgenije Pljuščenka, opakované mistry světa a Evropy, v jejichž sbírce se nachází také olympijské zlato. V ženské kategorii se dařilo závodnicím vyhrávat pouze v Evropě a na mistrovstvích světa. Zlom přinesla až krasobruslařka Adelina Sotnikovová v roce 2014, která získala pro Rusko dlouho očekávanou zlatou medaili na olympijských hrách.

Sovětská a později ruská škola krasobruslení měly na vývoj krasobruslení značný vliv. Mnoho složitých prvků a bezchybná technika byly poprvé předvedeny sportovci z Ruska. Slavní trenéři jako Tatiana Tarasovová, Tamara Moskvínová, Aleksej Mišin nebo Jelena Čajkovskaja vychovali nejednoho olympijského šampiona v krasobruslení a nadále pokračují ve výchově nových talentů. (Russia.com, 2021 [online])

Krasobruslení je sport, na jehož rozvoj může být Rusko právem hrdé. Od roku 1964 do roku 2006 přivezli olympijské zlato z krasobruslení jen sportovci ze SSSR a pak z Ruska. V roce 2010 se podařilo přerušit sérii vítězství Ruska dvojicí krasobruslařů z Čínské lidové republiky, ale na olympiádě v Soči v roce 2014 si Rusové vzali své prvenství zpět. Nejúspěšnější krasobruslařkou v historii je Ruska Irina Rodninová (viz. příloha č. 4), která třikrát vyhrála olympijské hry a deset světových šampionátů v řadě. (Star.ru, 2012 [online])

2.4 Lední hokej v Ruské federaci

Lední hokej v Rusku je považován v současné době za třetí nejoblíbenější zimní sport. Podle průzkumů v roce 2019 pro něj hlasovalo 12 % dotazovaných. (Tverisport.ru, 2019 [online])

Za oficiální počátek a výchozí bod ledního hokeje v Rusku je považován prosinec roku 1946. Právě v tomto prvním poválečném roce se v největších městech země odehrálo první mistrovství SSSR v ledním hokeji. Tato akce je považována za hokejovou premiéru, která se týkala Moskvy, Archangelsku, Leningradu, Rigy a Kaunasu. Poté, co se roku 1953 sovětská hokejová federace stává členem Mezinárodní federace ruského hokeje, získávají sovětské hokejisty roku 1954 první titul mistrů světa. Jednalo se o vůbec první hokejové vítězství této země. Další úspěch na sebe nenechal dlouho čekat a roku 1956 získal hokejový tým SSSR olympijské zlato.

Za významný mezník v historii ruského hokeje je považován rok 1972, kdy sovětské hokejisty pod vedením Vsevoloda Bobrova poprvé poměřili síly s nejsilnějším týmem na světě, s Kanadou. Díky této události začal pro některé sovětské hokejisty hvězdný start v hokejové kariéře, např. pro Vladislava Tretjaka, Valerije Charlamova, Aleksandra Jakuševa, Vladimira Lutčenka, Vladimira Šadrina a další sovětské talenty. Všichni působili jako hokejisté převážně z moskevských klubů (CSKA, Spartak a Dinamo). Během tohoto šampionátu, který sledoval celý svět, se odehrálo osm zápasů. Čtyři z nich se konaly v Kanadě, zbytek v SSSR.

Následující roky (1973 – 1976) přinesly sovětskému týmu vítězství na Mistrovství světa a olympijském turnaji v Innsbrucku. Konec 70. let 20. století přinesl éru trenéra Viktora Tichonova, s nímž přišla nová generace nadaných hokejistů, např. Vjačeslav Fetisov, Igor Larionov, Vladimir Krutov, Pavel Bure, Aleksandr Mogilnyj nebo Aleksej Kasatonov.

S počátkem 90. let 20. století nastává v dějinách ruského hokeje těžké období. Vzhledem k nestabilní situaci v zemi a v profesionálním sportu odchází mnoho talentovaných hokejistů do zámořských klubů, včetně NHL. To se projevilo již na mistrovství světa v roce 1993, kdy po více než deseti letech nezískal ruský národní tým z důvodu ztráty svých nejlepších hráčů žádné významné ocenění. Ruská sborná

čekala na další titul mistrů světa až do roku 2008, který pak obhájila v roce 2009. Tento úspěch se považuje za konec hokejové krize v Rusku.

K dnešnímu dni působí v Rusku tři profesionální hokejové ligy (KHL, VHL, RHL), z nichž nejznámější je KHL (Kontinentální hokejová liga). Aktivně se také rozvíjí mládežnický a amatérský hokej. Ruský hokejový národní tým dnes opět patří k nejsilnějším na světě. (Tarasov, 2015) Mezi nejlepší současné hokejisty Ruska můžeme zařadit také např. Jevgenije Nabokova, Sergeje Bobrovského, Andreje Vasiljevského (brankáři), Sergeje Zubova, Sergeje Gončarova, Andreje Markova (obránci), Nikitu Kučerova, Jevgenije Malkina, Aleksandra Ovečkina, Ilju Kovalčuka nebo Pavla Dacjuka (útočníci).

2.5 Lyžování v Ruské federaci

Lyžařské sporty v Ruské federaci jsou podle průzkumů z roku 2019 stejně oblíbeným sportem jako lední hokej. Lyžování se s ledním hokejem dělí o třetí příčku a stejný počet hlasů – 12 %. (Tverisport.ru, 2019 [online])

Ruské klima, spojené s dlouhou zimou a velkým množstvím sněhu, je ideální pro lyžování. Po dlouhou dobu byly však lyže pouze dopravním prostředkem a označovaly se, jako „pomůcky pro klouzání na sněhu“. Jako sport se lyžování začalo v Rusku rozvíjet na konci 19. století, kdy se v Moskvě v roce 1896 konal první lyžařský závod. Od té doby vznikaly po celé zemi svazy lyžařů. Lyžařský šampionát na světové úrovni se poprvé konal v roce 1910. Výhody tohoto sportu se velmi zamlouvaly SSSR, vysoce oceněno bylo zlepšení kondice a tělesné výchovy obyvatel, proto se lyžování začalo aktivně popularizovat. Zimní lyžařské prázdniny se konaly všude, například v kolchozech, v továrnách nebo ve školách. V roce 1920 se uskutečnil závod o nejlepšího lyžaře Ruska a o rok později, v roce 1921, o nejlepší lyžařku země. Začala se rozvíjet i další odvětví lyžování, např. skoky na lyžích a lyžařské maratony.

Až do konce 40. let 20. století se lyžování v SSSR rozvíjelo v izolaci od ostatního světa. To způsobilo nedostatek zkušeností z mezinárodních soutěží, a proto sovětští lyžaři nemohli dosáhnout výraznějších výsledků, například oproti lyžařům z Norska, kde tento sport vznikl. V roce 1954 však sovětští lyžaři zabojovali a přivezli si z mistrovství světa

čtyři zlaté medaile a jednu stříbrnou. Od té doby se jim začalo dařit a období neúspěchů bylo překonáno. (Russia.com, 2021 [online])

Celý svět znal jména jako Vladimir Semjonovič Kuzin (viz. příloha č. 5) a Ljubov Vladimirovna Kozyrjeva (viz. příloha č. 6). První jmenovaný byl dvojnásobným mistrem světa a olympijským vítězem z roku 1956 v lyžařské štafetě, jediným v historii sovětského a ruského lyžování, kdo získal zlatou medaili z mistrovství světa v závodě na 50 km. (ru.google, 2020 [online]) Ljubov Vladimirovna Kozyrjeva získala jako první sovětská lyžařka olympijské zlato, a to roku 1956 v závodě na 10 km. Také se stala několikanásobnou šampionkou SSSR, zasloužilou mistryní sportu SSSR a získala vyznamenání Řád Lenina. Na počest zmíněných sovětských mistrů světa a olympijských her Kuzina a Kozyrjeva jsou pořádány lyžařské soutěže a tradiční „Moskevský klasický maraton“. (FLGR, 2009 [online])

V 60. letech 20. století se prosadili Alevtin Kolčin a legendární lyžařka Galina Kulaková, která se stala čtyřnásobnou olympijskou vítězkou a devítinásobnou mistryní světa. V 70. a 80. letech vládla ruskému lyžování Raisa Smetaninová, jež jako jediná na světě získala medaile na pěti zimních olympiádách v řadě. Druhou příčku v počtu získaných zlatých medailí drží lyžař Nikolaj Zimjatov, jenž se stal čtyřnásobným olympijským vítězem. V 90. letech zazářily několikanásobné vítězky a mistryně světa Jelena Vjalbeová, Larisa Lazutinová a Olga Danilová.

V lyžování se úspěchů chopili také muži. Tour de ski v roce 2013 vyhrál olympijský vítěz Aleksandr Legkov, Maksim Vylegžanin ovládl sprint a dlouhé závody. Jedním z nejtalentovanějších lyžařů 21. století byl sprinter Nikita Krjukov, olympijský vítěz a trojnásobný mistr světa. Jeho kariéra předčasně skončila v roce 2017, kdy byl Krjukov doživotně diskvalifikován kvůli dopingu na ZOH v Soči. (Russia.com, 2021 [online]) Od roku 2000 se rozvoj lyžování v Rusku přesunul na novou a lepší úroveň. Pro Rusko se lyžování stalo významným sportem, ukazateli toho jsou zvýšená pozornost ze strany vlády a sponzoringu. (SportSchools.ru, 2021 [online])

2.6 Snowboarding v Ruské federaci

Podle průzkumů v roce 2019 uzavírá snowboarding pětici nejoblíbenějších sportů v Ruské federaci. Hlasovalo pro něj 5 % dotazovaných. (Tverisport.ru, 2019 [online])

Na rozdíl od lyžování se snowboarding jeví jako poměrně „mladý“ sport. Za vůbec první snowboardové prkno je považován výrobek z Michiganu, který v roce 1965 vyrobil Sherman Poppen pro svou dceru (viz. příloha č. 7). Byly to dvě lyže slepené dohromady. První prototyp snowboardu v SSSR byl konstruován v polovině sedmdesátých let minulého století. Tomuto snowboardu se ze začátku říkalo „monolyže“. Do SSSR přivezl profesionální snowboard poprvé v roce 1988 Vladimír Maslačenko, populární fotbalový komentátor a velký milovník lyžování, a to při svém návratu z olympiády v Calgary. Tento profesionální snowboard spustil mezi sportovci módní šilenství a od té doby se sovětští řemeslníci snažili vytvořit přesnou kopii snowboardu, který přivezl Maslačenko z Calgary. Název „monolyže“ byl zapomenut. První výrobu ruských snowboardů realizovaly firmy Gromel a Double Black. (SportSchools.ru, 2021 [online])

Koncem osmdesátých a začátkem devadesátých let se sovětští sportovci zabývali hlavně slalomem. Je to časová lyžařská disciplína, která se velmi podobala slalomovému sjezdu na lyžích. Slalom zahrnoval nejruznější disciplíny jako paralelní slalom, obří slalom nebo snowboardcross. Ten se objevil v oficiálním programu snowboardingu v druhé polovině devadesátých let minulého století. Od roku 1992 se začala rozvíjet také hodnotící disciplína s názvem freestyle. Freestyle náleží, jak už bylo zmíněno, k hodnotícím disciplínám. Vítěze neurčuje nejrychlejší čas, ale počet nasbíraných bodů za kaskadérské skoky, technické provedení, složitost triků a další kritéria.

Od poloviny devadesátých let se pořádají amatérské a profesionální soutěže ve snowboardingu. První kemp snowboardistů v Rusku se otevřel v roce 1996 na hoře Elbrus a probíhá každý rok. O rok později se v okolí této hory konal první ruský šampionát. Ruští snowboardisté jezdí nejen na přírodních svazích, ale i ve sportovních parcích. Pro tento sport si oblíbili např. prostředí Kamčatky, Uralu i Altaje. (RIA Novosti, 2014 [online])

První zlato na mistrovství světa ve snowboardingu (v paralelním obřím slalomu) získala v roce 2007 reprezentantka Jekatěrina Tugeděševová. V různých etapách Světového

poháru vybojovala jedenáct vítězství pro Rusko. První úspěch v mužském snowboardingu získal v roce 2014 na zimní olympiádě v Soči Nikolaj Oljunin, který obdržel stříbrnou medaili v disciplíně snowboardcross. V dubnu roku 2014 byla v Moskvě založena Ruská snowboardová federace (WSF – Russia). Jejím prezidentem se stal nejúspěšnější snowboardový trenér Denis Tichomirov. (RSA, 2013 [online])

Největší počet snowboardistů v Ruské federaci (přes 6,5 milionu) byl zaznamenán v roce 2004. Od té doby až do roku 2008 klesl počet aktivních sportovců na 5 milionů. Tento stav zapříčinily mírné teplé zimy a rostoucí popularita lyžování. Snowboarding se realizuje ve velkém v patnácti regionech Ruska, kde děti a mládež trénuje více než dvanáct mistrů snowboardingu. V Rusku, stejně jako ve většině ostatních zemí, je nejpopulárnější hlavně mezi mladými lidmi ve věku od 18 do 24 let. (SportSchools.ru, 2021 [online])

2.7 Netradiční zimní sporty v Ruské federaci

V Ruské federaci se taky kromě tradičních zimních sportů provozují i netradiční zimní sporty, které nejsou ve světě tolik známé. Jedná se například o Polo (конное поло), Ice carting (айскартинг), Snowkiting (сноукайтинг), Ice boating (айсбоутинг) a Broomball (брумбол).

- **Polo (конное поло)** (viz. příloha č. 8)

Koňské pólo je zimní sport (hra), ve které se účastníci obou týmů na koních snaží vstřelit speciálními hokejkami co nejvíce gólů do soupeřovy brány. Každý účastník hry musí výborně ovládat jízdu na koni a přesnými údery odpalovat hokejkou míč. Tento sport se provozuje v zimě na sněhu a za vysoké rychlosti. V nejvytíženějších okamžicích mohou koně běžet rychlostí až 60 km/h. (HorseUA, 2019 [online])

- **Ice carting (айскартинг)** (viz. příloha č. 9)

Ice carting lze přirovnat k motokárám, jen s tím rozdílem, že se jezdí po ledu. Tento sport, konkrétně závod je velmi nebezpečný, závodník nesmí měřit méně než 140 cm, povinná je také dobře upevněná přilba. Trať pro tento sport lze připravit prakticky na každé zamrzlé vodní nádrži, proto je v Rusku tak populární. (Ajskarting, 2015 [online])

- **Snowkiting (сноукайтинг)** (viz. příloha č. 10)

Snowkiting je velmi populární netradiční zimní sport. Je to spojení klasického kitingu s lyžařským vybavením. Využívá se při expedicích, kdy se sportovec pomocí kitingu rychleji pohybuje na delší vzdálenost, nebo pouze jako zábava pro profesionální snowboardisty a lyžaře. Ti díky tomu mohou ve sportovních parcích provádět mnohem vyšší akrobatické prvky. (KiteTeam™, 2020 [online])

- **Ice boating (айсбоутинг)** (viz. příloha č. 11)

Ice boating je zimní sport, kde hlavní pointou je závodění na plachetnicích na ledových plochách, nejčastěji na zamrzlých vodních nádržích. Plachetnice neboli ledový člun, se pohybuje po tenkých čepelích po povrchu ledu. Ledový člun může dosáhnout nejméně čtyřnásobku rychlosti větru, který jej pohání. Byly zaznamenány rychlosti přes 220 km/h. (Britannica, 2020 [online])

- **Broomball (брумбол)** (viz. příloha č. 12)

Broomball je zimní týmový sport, který lze charakterizovat jako kombinaci ledního hokeje s florbalem. Broomball se hraje stejně jako hokej, na ledě ve dvou týmech. Ovšem oproti hokeji se místo puku hraje s míčem a místo klasické hokejky se používá speciální hokejka ve tvaru koštěte. To souvisí s historií tohoto sportu, kdy místo hokejek používali košťata. Po ledě se hráči pohybují ve speciální obuvi s gumovou podrážkou. Hlavním cílem je dostat míč do soupeřovy brány. (Brumbol, 2015 [online])

3 Didaktika

3.1 Obecná didaktika

Didaktika jako společenská věda se zabývá teoriemi vzdělávání a zkoumá formy, postupy, metody a cíle vyučování. Jan Amos Komenský byl jedním z prvních, kdo se detailněji zabýval didaktikou jazyků a je považovaný za zakladatele didaktického systému. Podle něj bylo hlavní myšlenkou didaktiky umění vyučovat, podporované novou edukační kulturou, pedagogickými, humanitními a přírodními poznatky. Podstatu didaktiky netvoří jen samotné učení, ale také především interakce mezi učitelem a žákem, kdy dochází k přenosu a nabytí znalostí.

Jan Amos Komenský vycházel z poznatků svých předchůdců a ve své knize Velká didaktika (*Didactica Magna*) shrnul vhodné přístupy a postupy učení. (Lukášová, 2010)

Slovo didaktika je původem z řečtiny. Řecké slovo „*didaskein*“ znamená vyučovat a rozšířilo se do mnoha jazyků, zejména díky latině.

Didaktika, která se týká výhradně školního prostředí, se nazývá školní didaktika. Pak tuto didaktiku chápeme jako „teorii o procesech učení a vyučování, dále také o obsazích a formách těchto procesů“. Didaktiku můžeme rozdělit na tři rozsáhlé oblasti – didaktiku obecnou, didaktiku oborovou a didaktiku předmětovou. K vymezení pojmu obecné didaktiky se v odborné literatuře setkáme s několika různými přístupy. Podle Skalkové (2007) je obecná didaktika považována za teorii vzdělávání a vyučování, která se zabývá problematikou obsahů a procesem, v němž si žáci tento obsah osvojují. Maňák (2003) definuje obecnou didaktiku jako teorii vzdělávání, které zahrnuje všechny jevy a procesy týkající se záměrné myšlenkové a motorické kultivace člověka, a to ve všech formách vývoje. Podle Průchy je obecná didaktika teorie o „intencionálních procesech učení a vyučování a o obsazích a formách těchto procesů“. Oborová didaktika se týká určité skupiny předmětů a je širší v oblasti teorie i praxe než předmětová. Předmětová oborová didaktika se zaměřuje na konkrétní vyučovací předměty nebo části předmětu. Jedná se o zaměření v oblasti „teorie o vzdělávání“. (Průcha, 2009)

Obecná didaktika je „oporou“ pro další konkrétněji zaměřené didaktiky. Jednotlivé oborové didaktiky se postupně vyvinuly v samostatné vědní disciplíny vedle didaktiky

obecné, přičemž jsou ve vzájemném vztahu. Obecná didaktika je pro ně teoretickým základem a zároveň přes oborové didaktiky pronikají poznatky obecné didaktiky do praxe. Zjednodušeně lze říci, že didaktika jako společenská věda, se zabývá tím, co a jak se vyučuje a za jakým účelem. (Skalková, 2007)

Podle Lukášové může být didaktika chápána také jako východisko pro aktivní tvořivé učitele, kteří při svém rozhodování v pedagogice umí uplatnit vědecké poznatky o didaktice ve smyslu přípravy na výuku a její následné reflexe. O takovém rozhodování mluvíme jako o stále probíhajícím tvořivém procesu, v němž se rozlišují tři kvalitativní fáze – rozhodování o didaktice před výukou, během výuky a po výuce.

Rozhodování o didaktice před výukou je fáze, kdy učitel přemýšlí nad otázkami, na něž má před vyučováním dostatek času odpovědět. Jde o promyšlení výuky z pohledu, co už žáci z daného tématu znají nebo neznají, na jaké předchozí téma nová látka navazuje, jaký je cíl hodiny a co by na konci hodiny měli žáci znát, jaké jsou k dispozici učební úlohy a činnosti, jaké se mohou objevit potíže v učebních činnostech žáka a jak je samotný učitel je připraven na řešení takových potíží.

V rozhodování o didaktice během výuky má učitel velmi omezený čas na rozhodování. V každé chvíli musí vyhodnocovat potřeby žáků a náročnost probíraného učiva a rozhoduje se o dalším průběhu výuky. Například zda je nezbytné zařazovat do vyučování i jiné učební činnosti než ty původně naplánované, protože nevedou žáka k cíli. Náročným úkolem se jeví i diagnostika možných chyb, které se vyskytují v učebních činnostech žáků, a práce s těmito chybami.

Rozhodování o didaktice po skončení výuky je fáze, kdy učitel vyhodnocuje celkový proces výuky a její cíl. Zaměřuje se na to, zda žáci dosáhli stanovených cílů, jestli postupy, které zvolil, byly dostatečně vhodné pro splnění cílů nebo jaké změny ve výuce by byly vhodné do budoucna. (Lukášová, 2010)

3.2 Lingvodidaktika

Tradice lingvodidaktiky sahají až do antického starověku. Díky rozvoji vzdělávání v oboru cizích jazyků se didaktika cizího jazyka stala vysoce specializovanou disciplínou – lingvodidaktikou. (Průcha, 2009) Lingvodidaktika je chápána jako vědecká disciplína, která se zabývá teoretickou i praktickou stránkou vyučování cizích

jazyků i jazyka mateřského. (Rozboudová, Konečný, 2018) Podle Průchy se jedná pouze o vyučování cizích jazyků, ne jazyka mateřského. Jedná se o komplexní oborovou didaktiku, která se zabývá nejen teorií a praxí vyučování cizího jazyka, ale využívá také poznatky jiných vědních oborů, jež s ní souvisejí, k nimž patří např. lingvistika, psychologie a pedagogika.

Praktická stránka lingvodidaktiky se týká hlavně výzkumu a aplikace aspektů při osvojování výslovnosti cizího jazyka. Formuluje konkrétní požadavky, které se týkají obsahů a vzdělávacích cílů ve výuce cizích jazyků. Tyto požadavky jsou společné pro všechny cizí jazyky, jež se vyučují od úrovně základní školy, tedy pro anglický jazyk, německý jazyk, španělský jazyk, ruský jazyk a francouzský jazyk.

Lingvodidaktika se zformovala jako obecná teorie, která vysvětluje:

- cíle výuky cizího jazyka
- obsah výuky
- metody pro výuku cizích jazyků
- které jazykové a řečové dovednosti by si měli žáci osvojit
- které didaktické materiály by měly být při výuce cizího jazyka používány
- jaký plán pro výuku cizích jazyků by měl učitel mít
- jak by se výuka cizího jazyka měla propojovat s mimoškolními aktivitami, které vedou k osvojování cizích jazyků (Průcha, 2009)

Konkrétní požadavky na cíle a obsah výuky jsou uvedeny v kurikulárních dokumentech. Cílová úroveň cizího jazyka je dána škálou dle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Každá jednotlivá úroveň zahrnuje požadavky na řečové dovednosti, znalosti gramatiky a na slovní zásobu.

3.2.1 Výuka cizích jazyků

V současné době je stále důležitější znalost cizích jazyků, zejména těch světových. Mnohé profese dnes vyžadují znalost alespoň jednoho cizího jazyka, ale v mnoha případech potřebují zaměstnanci znalost minimálně dvou cizích jazyků. Jako prostředek komunikace je jazyk požadován převážně v obchodních odvětvích a podobných oblastech. Proto bývají na jazykové znalosti učitele cizích jazyků kladeny mnohem větší požadavky než u jiných aprobací. Pro dosažení co nejlepších výsledků ve výuce cizího

jazyka je pro učitele nezbytné, aby byl v kontaktu s cizím jazykem neustále. Vyučující má k dispozici velké množství metod a postupů, které jsou vhodné pro jednotlivé typy výuky. S výběrem metod a postupů je samozřejmě spojeno mnoho specifik, která ovlivňují proces výuky.

Ve výuce cizích jazyků rozlišujeme a dodržujeme tři základní cíle – lingvistický, edukační a behaviorální. Lingvistický cíl (jazykový) se zaměřuje na komunikativní schopnosti a rozvoj řečových dovedností a klade se důraz na komunikaci v běžném životě. Edukační cíl (vzdělávací) spočívá v rozšíření poznatků mimo jazyk. Jedná se například o realie cizích zemí, specifické tradice a zvyky společnosti, kulturu apod. Tento cíl může motivovat žáky, kteří jsou již znuďeni neustálým studiem gramatiky a vyplňováním gramatických cvičení. Zároveň tvoří také motivační prvek pro učitele, ale školní osnovy ho nezahrnují dostatečně a bývá rovněž podceňován. To způsobuje nedorozumění a nepochopení určité situace, pro danou zemi typickou. Behaviorální cíl (výchovný) se zabývá hlavně rozvojem mezilidských vztahů. Vede k utužování pozitivního vztahu mezi cizincem a rodilým mluvčím. (Choděra, 2013)

3.2.2 Didaktika ruského jazyka a její specifika

Specifika didaktiky ruského jazyka můžeme rozdělit do dvou kategorií, podle toho, zda mateřský jazyk žáka je, nebo není slovanský.

U žáků, jejichž mateřský jazyk je slovanský, dochází k takzvané interferenci (transferu). Jedná se o pozitivní, nebo negativní vliv mateřského jazyka na žáka při osvojování cizího jazyka. Transfery se podle typu negativního vlivu dělí na několik kategorií. Pokud se jedná o pozitivní vliv, týká se slovní zásoby, která se podobá mateřskému jazyku a tím pomáhá žákům v procesu učení.

Typy interference

- **Lexikální (slovní) interference**

Zde hovoříme o shodě písemného a mluveného projevu, jenž se u pozitivního transferu shoduje se slovanským jazykem a u negativního transferu má jiný význam. Příklad pozitivního a negativního transferu můžeme uvést na příkladu slovního spojení «черствый хлеб». První slovo slovního spojení «черствый» nemá stejný

význam jako v češtině (čerstvý), ale opačný význam, tj. zkažený, shnilý. Jedná se o příklad negativního transferu lexikální interference a je také nazýván „falešným přítelem“ překladatele. Druhé slovo slovního spojení «хлеб» je příkladem pozitivního transferu, protože se píše stejně a výslovnost se podobá češtině, rozdíl nastává jen ve změkčení písmena „e“. (Замковая, Моисеенко, 2006)

- **Morfologická interference**

Morfologická interference spočívá v přizpůsobování gramatických jevů příslušným českým tvarům. Jedná se například o záměnu rodu v češtině a v ruštině u slov *sešít, detail, problém, program, téma, labuť* atd. Záměna rodu v češtině a v ruštině způsobuje velmi časté chyby u Čechů. V některých případech má záměna rodu v ruském jazyce význam množného čísla, určitého mluvnického pádu nebo záporu. Proto nemusí rodilý mluvčí při chybném určení rodu podstatného jména pochopit smysl slova.

- **Interference zvrtných sloves**

Tato interference se týká situace, kdy Čech v ruském jazyce vkládá zvrtná zájmena u sloves tam, kde se nacházejí v českém jazyce. K chybě dochází často proto, že v ruském jazyce zvrtné částice nebývají tak časté. Příkladem je české sloveso „zeptat se“. To má zvrtnou částici „se“. V ruském jazyce ale toto sloveso zvrtné není (спросить).

To jsou nejčastější příklady chyb, kterých by se žáci při výuce ruského jazyka a jiných příbuzných slovanských jazyků mohli dopouštět, a často se tak stává.

Druhá kategorie žáků, jejichž mateřský jazyk slovanský není, se potýká s mnoha aspekty ruské gramatiky, protože se velmi liší od jejich mateřského jazyka. Jedná se převážně o vidy (dokonavý, nedokonavý) nebo zvrtné částice „se“, které se v germánských a románských jazycích příliš často nevyskytují. V některých jazycích neexistují vůbec. V ruském jazyce se velmi často využívají přechodníky a přičestí, problémy mívají žáci také s pohyblivým přízvukem, jenž je velmi důležitý k pochopení smyslu slova. Pozitivní transfer poslouží moderním slovům, převzatých převážně z anglického jazyka (компьютер), která nedělají zahraničním studentům problémy. Mezi přejatá slova patří v některých jazycích například názvy měsíců, které mají stejný kořen. Dalším pozitivním prvkem transferu je výskyt pouhých tří slovesných časů

(minulý, přítomný, budoucí). V porovnání s anglickým jazykem neexistuje v ruštině žádný předminulý nebo předpřítomný čas. Ovšem ne vždy měla ruština pouze tři slovesné časy. (Cícha, 1982)

3.3 Didaktické prostředky ve výuce

Prakticky v každé vyučovací hodině vykládá učitel látku, tedy využívá tzv. verbální komunikační kanál. Podle odborníků přijímají žáci informace lépe vizuálně, tudíž je efektivnější využívat právě vizuální informace. Mezi hlavní výhody používání vizuálních pomůcek patří upoutání pozornosti a vzbuzování zájmu u žáka, jsou snadněji zapamatovatelné a jsou také projevem učitelova zájmu o zpestření výuky. (Petty, 2013)

Didaktické prostředky zajišťují a zefektivňují průběh celé výuky. Jedná se o jeden z prvků výuky, o němž může vyučující vědomě rozhodovat. V dnešní době jsou tyto prostředky využívány v komunikaci mezi žáky a učitelem stále častěji. (Lukášová, 2010)

Podle autorů Obsta a Kalhouse „didaktickým prostředkem rozumíme vše, čeho učitel a žáci mohou využít k dosažení výchovných cílů. Takovým prostředkem může být metoda výuky, didaktická zásada, vyučovací forma, ale také školní tabule, učebnice, učební prostory, výpočetní technika a podobně.“ (Kalhous, Obst, 2002)

Definice didaktických prostředků podle Maňáka je formulována tak, že to je „vše, co vede ke splnění výchovně vzdělávacích cílů. Rozlišují se prostředky nemateriální (např. znalosti, metody) a prostředky materiální, které se vztahují na konkrétní předměty a jevy.“ (Maňák, 2003)

Didaktickými prostředky a didaktickou technikou se zabývá také Jan Průcha. Dle něj představuje „didaktická technika zařízení, která jsou používána za účelem zefektivnění výuky. Do didaktické techniky můžeme zařadit přístroje i programy přístrojů.“ (Průcha, 1995)

Podle Lukášové, rozlišujeme sedm základních funkcí didaktických prostředků:

- komunikativní funkce – zlepšení komunikace mezi žáky a učitelem
- intelektuální funkce – žáci rozvíjí své pozorování, vnímání a myšlení

- ergonomická funkce – žáci snadněji pochopí dané učivo a rychleji vnímají nové informace
- gnozeologická funkce – žáci získávají nové informace
- organizačně řídicí funkce – nové poznatky jsou lépe strukturované
- estetická funkce – u žáků se rozvíjí také estetické cítění
- výchovná funkce – žáci harmonicky kultivují svou osobnost

Je velmi důležité, aby učitel správně volil didaktické prostředky pro svou výuku. Pokud je nezvolí správně, nebudou didaktické prostředky plnit funkci, kterou mají předem stanovenou, a do výuky nebudou zapojeny účelně a ekonomicky. Didaktickým prostředkům se věnuje stále větší pozornost, protože jsou cílem autonomního učení žáků. (Lukášová, 2010)

Rozhodla jsem se detailněji popsat dva hlavní didaktické prostředky, které se ve výuce ruského jazyka využívají nejvíce, a to učebnici s pracovním sešitem a pracovní listy.

3.3.1 Učebnice s pracovním sešitem

Učebnice a pracovní sešit jsou považovány za nejstarší didaktický prostředek vůbec a používají se od počátku školství. V teorii pedagogiky můžeme učebnici a pracovní sešit považovat za jednu z možností materiálních didaktických prostředků, které vedou ke splnění výchovných a vzdělávacích cílů. Řadí se mezi ně například zobrazovací technika, modely nebo názorné materiály. Podle Janiše je učebnice „učební pomůcka určená učitelům a žákům, která zahrnuje v přiměřené úpravě obsah výuky. Vzhledem k tomu, že je schválena ministerstvem školství, představuje důležitý pedagogický dokument. Učebnice plní funkci didaktickou a organizační.“ (Janiš, 2006)

Učebnice má tři hlavní funkce:

- prezentace učiva – učebnice různými formami prezentuje soubor informací svým uživatelům
- řízení učiva a vyučování – učebnice ovlivňuje učitele a zároveň řídí žáka
- organizační funkce – učebnice informuje o různých způsobech jejího využívání (rejstřík, obsah)

Pracovní sešit slouží především k procvičování a opakování probraného učiva, pomáhá žákům v osvojení učiva a v lepším pochopení látky. V dnešní době se vydavatelé snaží vytvářet ke každé učebnici i kompatibilní pracovní sešit. Stále častěji jsou populárnější učebnice, kde je pracovní sešit začleněný do učebnice. (Průcha, 1997)

3.3.2 Pracovní listy

Pracovní listy tvoří nedílnou součást dnešní výuky. Jsou určeny především k procvičení hledání a zpracování potřebných informací. Pracovní listy slouží k rozvíjení dovedností žáků. Cílem tak není získání vědomostí, protože se základní vědomosti při práci s pracovními listy u žáků předpokládají. Při řešení úloh žáci třídí, zpracovávají, interpretují a hodnotí textové, obrazové, grafické, tabulkové a mapové zdroje. Velké množství úloh se snaží prohlubovat vazby mezi předměty. (Janiš, 2006) Pracovní listy se dnes často využívají při online vyučování, jelikož mnoho pracovních listů je dostupných na internetu, obzvláště za situace distanční výuky.

3.4 Aktivizující metody ve výuce

Výuka s využitím aktivizujících metod se neliší od tradičního stylu výuky podle Jana Amose Komenského. Aktivizujícími metodami rozumíme metody, které pomáhají k aktivitě žáka. V současnosti je téma aktivizujících metod ve výuce velmi diskutované v souvislosti s návrhem a realizací kurikulární reformy, jejímž cílem je větší zapojení studenta do výuky a posílení role pedagoga v budování celkové osobnosti žáka. Aktivizující metody ve výuce mají také za cíl pozměnit monotónní způsob výuky a oživit ji. Během této výuky se rozvíjejí dovednosti žáků (tvořivost, schopnost učení, komunikace a spolupráce s ostatními lidmi, kompetence k řešení problémů, respektování sebe i ostatních, pozitivní vztah k přírodě a kultuře, poznávání a kvalitní rozvoj vlastních schopností).

Velké množství pedagogů dnes využívá ve své praxi aktivizační metody ve formě nejrůznějších didaktických her. Tyto didaktické hry, kterými jsou například křížovky nebo vědomostní kvízy, se využívají hlavně pro upevnění probíraného učiva a v rámci opakování. Pro žáky se tak hry stávají atraktivní formou oživení výuky.

3.4.1 Problémy aktivizujících metod ve výuce

Jedním z úskalí aktivizačních metod ve výuce je podmínka časové srovnatelnosti probíraného učiva. Pomocí aktivizujících metod při výuce by mělo být dosaženo stejného cíle jako při výuce s výkladem učitele. Není však snadné tuto podmínku dodržet, protože uplatnění aktivizujících metod vyžaduje ve většině případů mnohem více času na svou realizaci. Učitel by ale měl být schopen využívat aktivizující metody a přizpůsobovat je výukovým i časovým požadavkům. A to i přes to, že časovou náročnost není možné zobecnit.

Dalším problémem využívání těchto metod se jeví jejich využitelnost v praxi, jelikož ne vždy je možné uplatnit hry pro veškeré učivo. Například pro abstraktní nebo intelektuálně náročné učivo, pro těžko pochopitelnou látku, která vyžaduje i jiné znalosti z odborných předmětů. Pro výuku cizího jazyka představují tento problém např. pravidla gramatiky. V takovém případě je nejvýhodnější použít pro výuku klasický výklad.

Za nejlepší způsob zapojení aktivizujících metod do výuky se považuje kombinace tradiční výuky s aktivizujícími metodami, jako jsou diskuse, rozhovor v cizím jazyce či krátká cvičení. To vše následně doplňuje výklad učitele. (Kotrba, Lacina, 2015)

3.4.2 Diskusní metody

Centrem diskusních metod je komunikace, při níž si účastníci diskuse vyměňují názory na dané téma, argumenty a v rámci této činnosti nacházejí řešení diskutovaného problému. Než učitel přistoupí k zavedení rozvinuté diskuze do výuky, žáci nacvičují své komunikační dovednosti v kratších rozhovorech, které jsou také prostředkem aktivizace žáka. Rozhovor patří k nejstarším didaktickým metodám, používal se již v antickém Řecku a Římě. Často se ve školách uplatňuje otázková metoda, která ve většině případů skončí u mechanické otázky a odpovědi, a to je spíše opakem aktivity. Diskuse vykazuje velmi silný aktivizující potenciál, protože vyžaduje angažovanost všech účastníků diskuse. Je však potřeba přizpůsobovat diskusi zralosti žáků, jelikož klademe důraz na formulaci myšlenek, respektování názorů druhého, na ukázněnost během diskuse a soustředěnost na diskutované téma. (Skalková, 2007)

Diskuse jako aktivizující metoda je účinná až u vyspělejších žáků, ale žáci se učí diskutovat už na základní škole, nejlépe formou rozhovoru. Vhodným nácvikem diskuse je například „řetězová diskuse“, kde se prvním diskutujícím článkem stává učitel a ostatní žáci na něj navazují. Podle Kotrby a Laciny se diskuse vyskytuje na českých školách velmi málo, protože někdy bývá pro učitele těžké zajistit, aby se diskuse ubírala tím správným směrem, nebyl nadměrný hluk a nedošlo k zesměšňování žáků spolužáky. (Kotrba, Lacina, 2007)

Je důležité, aby si učitel své otázky připravil, nejlépe písemně. Může jimi v průběhu diskuse podnítit další aktivitu žáků, kteří se diskuse moc neúčastní. Ovšem nikoho nelze do diskuse nutit, někteří žáci mohou být aktivní i tak, že vnitřně naslouchají ostatním. (Maňák, Švec, 2003)

Mezi nejznámější formy diskuse náleží brainstorming, brainwriting, metoda 653, diskuse ve spojení s přednáškou, již zmíněná řetězová diskuse, diskuse na základě referátu žáka, diskuse jako samostatná vyučovací jednotka, panelová diskuse, Gordonova metoda a metoda cílených otázek. (Kotrba, Lacina, 2007) Všechny tyto formy diskuse mohou být využity ve školní praxi.

3.4.3 Situační metody

Situační metody byly uplatňovány ve výuce přibližně od dvacátých let minulého století, původně na harvardské vysoké obchodní škole. Využívaly se v právnických disciplínách a ekonomických oborech. (Zormanová, 2012) Od té doby se postupně zaváděly také do ostatních škol, kde se přizpůsobovaly potřebám žáků a učitelů. (Maňák, Švec, 2003)

Podstata situačních metod spočívá v řešení modelové problémové situace. Žáci se jí snaží vyřešit na základě reálné události. Příkladem situační metody se stala například případová metoda nebo řešení problémových případů, incidentů a konfliktních situací. V této metodě jde o spojení problémové situace s teoretickým učivem. Za hlavní rysy této metody můžeme považovat nedostatek informací, rozhodování se v podmínkách rizika a možnost víceznačných řešení. Během řešení problému žáci využívají své vědomosti z ostatních předmětů, spolupracují a dochází k produktivnímu myšlení. (Jankovcová, Průcha, Koudela, 1989) Učitel může žákům situaci zprostředkovat

příběhem, videoukázkou, audioukázkou a popisem. Na základě dat žáci analyzují příčinu vzniku problému, následně navrhnou řešení a preventivní opatření tak, aby nedocházelo k opakování nežádoucí situace. (Kotrba, Lacina, 2007)

Kromě výše uvedených schopností, které žáci při situačních metodách využívají a rozvíjí, se také snaží omezovat jednostranné emotivní postoje a chovat se asertivně. Nevhodné reakce žáků by měl usměrňovat učitel, jenž na vše dohlíží. (Skalková, 2007) Pro úspěšné zapojení této aktivizující metody je velmi důležitý také výběr konkrétní situace, neboť musí být v souladu s cílem výuky a odpovídat úrovni připravenosti žáků. Učitel se tak musí připravovat v rámci odborných znalostí, faktů a schopností žáků. (Vališová, Kasíková, 2007)

3.4.4 Inscenační metody

Inscenační metody používali už Římané v době antiky, nejsou tudíž žádnou novinkou. Uplatňovaly se ke školení právníků a rétorů, využívali je jezuité a prosazoval i Jan Amos Komenský. (Kotrba, Lacina, 2007)

Inscenační metody se rovněž nazývají jako dramatizace nebo dramatická výchova. Jejich podstatou je hraní rolí v simulované situaci a od situační metody se odlišují dramatickou realizací situace. Role v odpovídající situaci si žáci volí sami, nebo jim jsou přiděleny učitelem. (Skalková, 2007) Žáci rozvíjí své sociální učení, učí se vcítit do druhého, vysvětlují příčiny jednání ostatních a dochází k fixaci učiva z dané oblasti. Také si procvičují jednání v různých reálných situacích, rozvíjí komunikační schopnosti a zbavují se ostychu vystupovat před lidmi. (Zormanová, 2012)

Existuje několik druhů inscenace, a to strukturované, nestrukturované a mnohostranné hraní úloh. Strukturované inscenace vycházejí z propracovaného scénáře a probíhají v jedné skupině žáků. V případě nestrukturované inscenace jde o konkrétní případ z praxe bez scénáře a bývá náročnější než inscenace strukturovaná. Třetí jmenovaná inscenace je nejsložitější. Žáky rozdělíme do několika skupin a každá skupina hraje samostatně, souběžně. Každá skupina po výkonu vypracuje závěr, jehož rozbor komentuje učitel.

Úskalím v inscenačních metodách se stává jejich časová náročnost nejen na přípravu, ale i na realizaci. Je doporučováno připravovat inscenace kratší, aby se vystřídal co

nejvíce žáků a udržela se pozornost a aktivita všech zúčastněných. Za nejjednodušší inscenaci se považuje párová inscenace. Učitel by měl žákům pomáhat, sledovat jejich výkony a zabraňovat nevhodným situacím. (Vališová, Kasíková, 2007)

Využití inscenačních metod nejvíce uplatníme při dokončení tématu jako procvičování získaných vědomostí a dovedností. Význam má i ve výuce cizích jazyků, pokud žáci hrají scénky z běžných životních situací. (Kotrba, Lacina, 2007)

3.4.5 Didaktické hry

Didaktické hry ve výuce byly známé již za dob Jana Amose Komenského, který podporoval metodu tzv. školy hrou. Hra se ve výuce stávala populární metodou na začátku šedesátých let minulého století. Její význam podporovali nejen učitelé, ale také psychologové, filozofové a další vědci. (Skalková, 2007) Hry tvoří jednu ze základních forem činnosti člověka spolu s prací a učením. Jedná se o aktivitu zvolenou člověkem svobodně a za cíl považujeme činnost samu o sobě. Hry lze označit jako soubor seberealizačních aktivit člověka, jež ohraničují stanovená herní pravidla.

Ke zvláštní skupině her náleží soutěže. Ty se ovšem liší v cíli, kde je hlavním úkolem soutěže obsazení co nejlepší pozice. Žáci mají hry rádi v každém věku. (Kotrba, Lacina, 2007)

Didaktické hry považované za nejpoužívanější aktivizující prostředek ve výuce, jsou používány hlavně pro opakování a procvičování učiva. (Jankovcová, Průcha, Koudela, 1989) Didaktické hry nemají pouze vzdělávací efekt, ale také výchovný účinek, kdy žáci musí respektovat stanovená pravidla. To vede k podpoře jejich socializace a učí se potlačovat negativní projevy při neúspěchu. Pokud mluvíme o skupinových hrách, tam může docházet také k prohlubování pozitivních vztahů v třídním kolektivu. (Maňák, 1997) Další přidanou hodnotu her můžeme spatřovat rovněž ve zvýšeném zájmu žáků o učení a vědomosti osvojené pomocí hry jsou trvalejší. (Maňák, Švec, 2003) Didaktické hry by však neměly nahrazovat výklad učitele. (Kotrba, Lacina, 2007)

Průběh a výsledek hry spadá do kompetence učitele, jenž bere v úvahu vhodnost hry v závislosti na výchovném a vzdělávacím cíli. Učitel se stává v didaktických hrách jen nezávislým účastníkem. (Kotrba, Lacina, 2015) Příprava hry bývá časově náročná a učitel se musí dobře připravit, aby hra splnila požadovaný cíl.

Podle Maňáka je podstatné, aby učitel vytyčil hlavní cíl hry, upravil ji dle úrovně vědomostních znalostí žáků, stanovil jasná pravidla hry a způsoby hodnocení. Dále zajišťuje vhodné prostředí pro herní aktivitu, připravuje potřebné didaktické pomůcky, pokouší se určit přibližné časové rozhraní činnosti a promýšlí případné varianty hry. (Maňák, Švec, 2003)

Obecné rozdělení her podle Kotrby a Laciny spočívá v dělení na interakční hry a neinterakční hry. Záleží na míře interakce mezi jednotlivými účastníky hry. Během interakční hry na sebe žáci vzájemně působí, plánují společně další postupy a svým jednáním se ovlivňují. Na druhé straně během neinterakčních her hraje každý žák sám za sebe a výsledek hry závisí na individuálních schopnostech každého žáka zvlášť. (Kotrba, Lacina, 2015)

Dle Vališové a Kasíkové můžeme didaktické hry rozdělovat podle doby trvání, zda se odehrávají ve třídě či mimo ni nebo podle převládající činnosti hry. (Vališová, Kasíková, 2007) Hry se rozdělují také podle věku žáků (hry pro starší či mladší žáky), případně na hry univerzálně použitelné. Starší žáci si mohou vytvářet hry vlastní. (Maňák, 1997)

Tradiční výuka formou výkladu učitele by měla být doplňována a vylepšována téměř libovolnými aktivními prvky a metodami, které výuku učiní žákům zajímavou, povzbudí jejich aktivitu a splní tak výchovný cíl.

Praktická část

4 Téma zimních sportů v Ruské federaci v ruskojazyčných učebnicích

Pro zjištění míry zastoupení tématu zimních sportů v učebnicích ruského jazyka vycházím z učebních komplexů Raduga po-novomu, Tvoj šans a Snova Klass!. Důvodem výběru těchto učebnic byl výsledek dotazníkového šetření, kde jsou právě tyto tři komplexy učebnic ruského jazyka nejčastěji používané ve výuce.

4.1 Raduga po-novomu

V prvním dílu (úroveň A1) učebního komplexu Raduga po-novomu se s první slovní zásobou, jež je spojena s tématem zimních sportů, setkáváme v sedmé lekci „Volný čas“. Konkrétně na straně 100 nalezneme přiřazování obrázků sportů k nové slovní zásobě a procvičování s novou slovesnou vazbou „hrát co“. Dále je zde zařazena slovní zásoba na téma zimních sportů v osmé lekci „Seznámení“, konkrétně na straně 121. Tam žáci doplňují do vět ruské názvy sportovních předmětů, jako jsou brusle, lyže, kolo nebo sánky. V obou případech se jedná pouze o slovní zásobu na téma „Co kdo dělá ve volném čase“ a „Koho co zajímá“. V učebnicích Raduga po-novomu 2-4 (úroveň A1-A2) se žádné lekce sportu nevěnují.

Samostatná lekce o sportu s názvem „Zdraví a sport“ se nachází až v posledním dílu učebnice Raduga po-novomu 5 (úroveň A2 – B1). V učebnici je tato třetí lekce (v souvislosti se zimními sporty) zaměřená na druhy sportů, jež jsou populární, kterým se aktivně věnujeme a jak souvisí sport se zdravím. Na straně 67 se žáci učí frázi „fandit někomu“, která je spojená se slovní zásobou názvů sportovních klubů v Rusku a v České republice, dále si osvojují sportovní termíny (konkrétně jsou v učebnici uvedena slova hokejista, sportovec, sportovní klub, tým). Součástí lekce je i krátký překlad vět na toto téma. Strana 69 se věnuje rozhovorům pro žáky na téma sport a hodnocení průběhu zápasu. Zde se uvádí také bohatší slovní zásoba (mezinárodní turnaj v hokeji, lyžovat, bruslit, vyhrát zápas, obsadit první místo, šampionát atd.) Na straně 70 žáci procvičují frázi „kdo hraje proti komu“ na rozpisu zápasů mistrovství světa v hokeji. Strany 82 a 83 jsou zaměřené na mluvený projev žáků na téma sport. Žáci odpovídají na otázky, vyprávějí příběh o zajímavém utkání (šampionátu), reagují na pravdivost informací o sportu, vyjadřují svůj názor, popisují nejlepšího sportovce dle

svého výběru a informace odůvodňují. Součástí učiva je také rozšířená slovní zásoba v typických žlutých tabulkách XXL. Na konci lekce nalezneme informace také o paralympijských hrách a texty k samostatné četbě o legendách ruského sportu (Lev Jašin – kopaná, Vladislav Tretjak – hokej, Irina Konstantinovna Rodnina – krasobruslení a Garri Kasparov – šachy).

V komplexu učebnic Raduga po-novomu se kromě třetí lekce páté řady učebnice o sportu moc nemluví. V prvním dílu učebnice se žáci seznamují s názvy některých zimních sportů a pojmů základního sportovního vybavení. Pomocí dalších didaktických prostředků, např. pracovních listů, jež učitel vytvoří, může žáky seznámit s dalšími názvy zimních sportů, které jsou žákům blízké, a v rámci reálií také s nejznámějšími ruskými sportovci. Na úrovni A2 učebnice Raduga po-novomu neobsahuje informace o zimních sportech ani o sportu obecně. V posledním dílu učebnice, Raduga po-novomu 5, se sportu a zdraví věnuje celá lekce. Jelikož se tato učebnice blíží k úrovni B1, je možné žákům předat pomocí dalších didaktických prostředků (pracovní listy, video, text, hry) detailnější informace o základní historii zimních sportů, o sportovcích, o ruských i českých sportovních klubech a konverzovat o nich.

Nevýhoda umístění tématu sportu až ke konci posledního dílu učebnice spočívá v riziku, že se žáci k tématu ve čtvrtém ročníku střední školy z časových důvodů nedostanou. Vzhledem k předešlým řadám učebnice Raduga po-novomu, kde reálie zimních sportů v Ruské federaci není zastoupená, žáci mohou přijít o informace týkající se tohoto tématu.

4.2 Tvoj šans

Učební komplex ruského jazyka Tvoj šans obsahuje zatím dva díly do úrovně A2. Třetí díl učebnice (A2-B1) je nově vytvořený a není ještě snadno dostupný pro učitele ani žáky. Proto se v průzkumu zaměřuji na první dva díly učebnic Tvoj šans 1 a Tvoj šans 2.

V prvním dílu učebnice Tvoj šans se žáci mohou seznámit s legendou ruského hokeje Vladislavem Tretjakem již ve druhé lekci „Co je to? Kdo je to?“, a to v části reálií na straně 45. Žáci si přečtou informace o známých osobnostech v češtině a přiřazují je k informacím v ruštině s pomocí fráze „Kdo je to?“. Další zmínka o zimních sportech se

nachází ve třetí lekci „To se mi líbí.“ na straně 61. Opět je to v části reálií, kde žáci přiřazují informace v ruštině k odpovídajícím osobám na obrázku a píšou název fotografie. Informace o obrázcích se váží na frázi „mám rád“, zde konkrétně „mám rád sport“. Zde mohou žáci poznat fotografii ze zimních olympijských her v Soči, hokejistu Aleksandra Ovečkina a ruského krasobruslaře Jevgenije Pljuščenka. Poslední zmínka o zimních sportech v Ruské federaci je ve čtvrté lekci „Jaké máš zaměstnání?“. V části textů k samostatné četbě žáci nachází informaci o nejslavnější ruské krasobruslařce Irině Rodninové a jejím působení v ruském sportu. V druhém dílu učebnice Tvoj Šans se reáliím zimních sportů v Ruské federaci pozornost nevěnuje.

Stejně jako v učebním komplexu Raduga po-novomu se v učebnicích Tvoj šans nenachází do jazykové úrovně A2 o reáliích zimních sportů v Ruské federaci žádná zmínka. Avšak první údaje o nejznámějších ruských sportovcích se v učebnici Tvoj šans objevují již v úvodních lekcích prvního dílu učebního komplexu.

4.3 Snova Klass!

Učební komplex Snova Klass! je série učebnic ruského jazyka úrovně A1-A2. Jedná se o zmodernizovanou řadu učebnic Klass!, jež dosahují až do úrovně B2. Proto se dnes po využití obou učebnic Snova Klass! pokračuje učebnicí Klass! 3 (úroveň B1-B2), kde dosáhneme požadované minimální úrovně B1.

Téma reálií zimních sportů v Ruské federaci se v obou dílech Snova Klass! příliš nevyskytuje. V učebnici Snova Klass! 1 je v šesté lekci „Bohužel, narozeniny jsou jen jedenkrát v roce“ pouze zmínka o českém hokejistovi Jaromíru Jágrovi a rychlobruslařce Martině Sáblíkové, kteří se sportem v Ruské federaci nespojují. V druhém díle učebnice Snova Klass! nalézají žáci novinový článek, ve kterém se píše mimo jiné také o krasobruslení v Rusku a jeho oblíbenosti mezi obyvateli. Žáci na základě článku odpovídají na uvedené otázky.

Ve třetí řadě učebnice Klass! se téma zimních sportů v Ruské federaci nevyskytuje.

5 Didaktické materiály

Didaktické materiály, konkrétně pracovní listy, které jsem zpracovala v rámci své diplomové práce, charakterizují moderní prostředky, jež vyhovují učitelům i žákům. Tato didaktická pomůcka by se měla být samozřejmostí v procesu výuky. Jak jsem již zmiňovala v teoretické části, základním účelem pracovních listů je podpoření orientace žáků v probíraném tématu. Pracovní listy by měly žáky také motivovat k dalšímu zájmu o probírané učivo.

Pro zpracování didaktických materiálů jsem zvolila online aplikaci Canva, která umožňuje moderní a zajímavé zpracování dokumentů. Při tvorbě pracovních listů jsem využila formát určený pro pracovní listy. Tuto aplikaci jsem zvolila také z toho důvodu, že umožňuje zpětný návrat a úpravu pracovních listů, sdílení s ostatními uživateli a obsahuje velké množství prvků pro zpracování.

Z důvodu aktuální epidemiologické situace a po domluvě s vyučujícími ruského jazyka jsem tyto pracovní listy spolu s dotazníkem zaslala žákům elektronicky. Žáci pracovní listy vyplnili a formou dotazníkového šetření mi poskytli zpětnou vazbu. Při klasické standardní výuce ve školách bych doporučila učitelům zařadit pracovní listy na začátek vyučovací hodiny, popřípadě zadat jako domácí cvičení. Výhodu domácího zadání pro žáky představuje dohledávání neznámých informací na internetu nebo možnost důkladné přípravy ústního projevu či krátkého slohového cvičení, které souvisí s tématem pracovních listů. Při další vyučovací hodině by tak mohl proběhnout rozbor práce žáků s učitelem a následná diskuse.

Vzhledem k velmi malému zastoupení tématu reálií zimních sportů v Ruské federaci v učebnicích ruského jazyka jsem se rozhodla vytvořit jeden pracovní list pro jazykovou úroveň A1, tři pracovní listy pro jazykovou úroveň A2 a jeden pracovní list pro jazykovou úroveň B1. Pro největší počet pracovních listů v úrovni A2 jsem se rozhodla z důvodu, že právě v jazykové úrovni A2 je nejmenší zastoupení tohoto tématu v učebnicích ruského jazyka.

5.1 Pracovní list č. 1 – jazyková úroveň A1

První pracovní list (jazyková úroveň A1) je zaměřený na slovní zásobu, jež souvisí se zimními sporty a také na práci se slovníkem. Z důvodu jazykové úrovně A1 jsou zadání v českém jazyce. V prvním cvičení pracovního listu mají žáci za úkol vyhledat neznámá slova ve slovníku a rozvíjí si tak slovní zásobu v daném tématu. Ve druhém cvičení přiřazují pojmy k odpovídajícím obrázkům. Třetí cvičení je zaměřené na zimní olympijské sporty. Žáci s využitím slovníku přiřazují jednotlivé názvy sportů k odpovídajícím symbolům pro tyto sporty. Získávají tak přehled o všech zimních sportech, které jsou součástí zimních olympijských her. Ve čtvrtém cvičení mají žáci za úkol vyřešit přesmyčky, v nichž se ukrývá název zimního sportu.

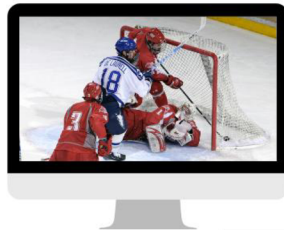
Зимние виды спорта

1. Vyhledejte ve slovníku:

хоккей	_____	коньки	_____
фигурное катание	_____	лыжи	_____
биатлон	_____	снег	_____
лыжный спорт	_____	хоккеист	_____
сноубординг	_____	зима	_____

2. Přiřaďte k obrázkům odpovídající název.

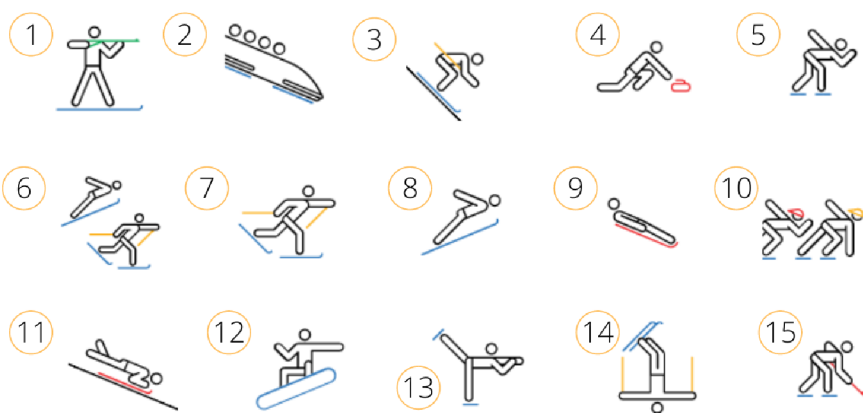

- хоккей
- коньки
- сноубординг
- снег
- лыжный спорт
- фигурное катание
- Олимпийские игры

3. Víte, jaké druhy sportů jsou oficiálně součástí zimních olympijských her? S využitím slovníku je přiřadte k obrázkům.

☐ сноуборд	☐ лыжное двоеборье	☐ лыжные гонки
☐ биатлон ☐	☐ шорт-трек ☐	☐ фигурное катание ☐
☐ кёрлинг	☐ бобслей	☐ прыжки с трамплина
☐ скелетон ☐	☐ хоккей с шайбой ☐	☐ горнолыжный спорт ☐
	☐ конькобежный спорт	
	☐ фристайл ☐	
	☐ санный спорт	

Zdroj: <https://olympics.com/ru/sports/winter-olympics>

4. O jaké zimní sporty se jedná? Napište.

старифли

слейобб

летеноск

лигнрэк

ккeойх

5.2 Pracovní list č. 2 – jazyková úroveň A2

Druhý pracovní list (jazyková úroveň A2) je v první části zaměřený na zimní sporty obecně. Žáků se ptám, jaké zimní sporty a sportovce znají v České republice a v Ruské federaci. Zmiňuji také sport lapta, který patří mezi tradiční ruské sporty ze 14. století. Poslední otázka souvisí s druhou částí souboru, která se týká svátku, jež je spojen se zimními sporty. Žáci si přečtou text o dni zimních sportů v Rusku a následně může probíhat diskuze s učitelem na toto téma. Na tento text navazuje cvičení, ve kterém žáci přiřazují ruskému výrazu český ekvivalent s využitím slovníku, nebo předchozího textu. Součástí pracovního listu je také popis obrázku.

Зимние виды спорта

1. Какие зимние виды спорта вы знаете?

.....

2. Какие известные спортсмены вы знаете?

.....

3. Какие зимние виды спорта самые популярные в России и в Чехии?

.....

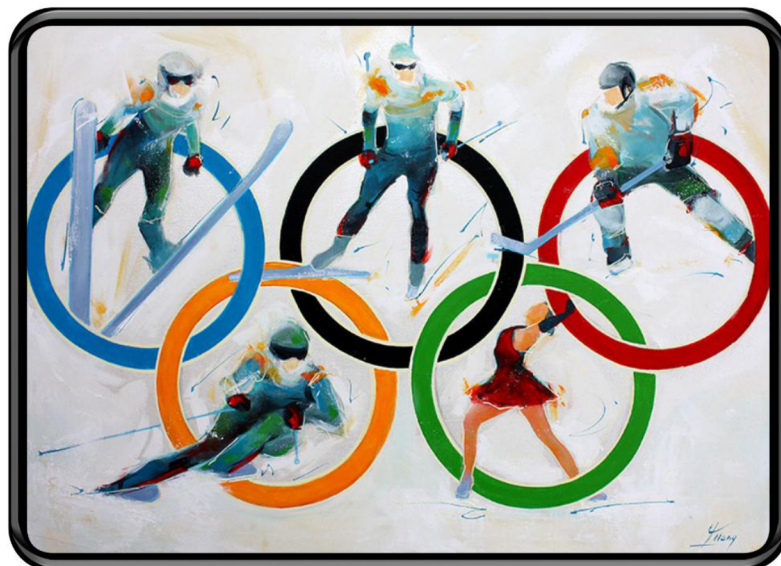
4. Что такое «лапта»?

.....

5. Какой праздник в России связан со спортом зимой?

.....

Опишите картинку.

Zdroj: <https://lucellong.com/en/winter-olympics-genesis/>

ИЗ КАЛЕНДАРЯ

День зимних видов спорта в России

Прочитайте о празднике и узнайте, когда, кем и почему он отмечается.

День зимних видов спорта в России отмечается ежегодно 7 февраля. Он приурочен к открытию XXII зимних Олимпийских игр в Сочи в 2014 году. Праздник отмечают тренеры, воспитанники и их родители, а также сотрудники спортивных заведений. Действо считают своим спортивные обозреватели, приверженцы здорового образа жизни, люди, которые увлекаются зимними видами спорта.

В этот день проводятся открытые занятия в специализированных учреждениях. Устраиваются соревнования, по телевизору транслируют передачи об успехах российских спортсменов.

Спорт возник в древние времена. В античный период его использовали как развлечение и способ демонстрации совершенства тела человека. Позже он получил культурное значение. Соревнования становились методом примирения: политики прекращали войны и конфликты. Для популяризации такого направления физической активности создан международный праздник.

Классный журнал 02/2020, Клетт

**Соедините слова с их переводом.
Если нужно, работайте со словарём.**

воспитать	spolupracovat	обозревать	usmířit
soutěžit	soutěžit	vychovávat	примирить
сотрудничать	podávat přehled o činnosti	развлекать	zabavovat, rozptylovat

5.3 Pracovní list č. 3 – jazyková úroveň A2

Třetí pracovní list (jazyková úroveň A2) je zaměřený na neobvyklé zimní sporty provozované v Rusku. V první části pracovního listu se žáků ptám, jestli znají nějaký neobvyklý zimní sport a jestli slyšeli o sportech, které v pracovním listu zmiňuji. Žáci mají možnost využít internet pro zjištění, o jaké sporty se jedná, v čem spočívají a jaký mají oficiální název v českém nebo v anglickém jazyce. Součástí první části je také slovní zásoba, kde se žáků ptám, s jakými neobvyklými sporty jsou spojovány uvedené pojmy. Zde doporučuji využít práci se slovníkem.

Druhá část souboru je zaměřená přímo na pět hlavních neobvyklých sportů, se kterými se žáci seznámili na začátku pracovního listu. Je zde uvedený odkaz na video na portálu YouTube, které žáci společně s vyučujícím zhlédnou. Následně vedou společnou diskuzi o tom, co se o uvedených sportech dozvěděli. Předpokládám, že po prvním zhlédnutí videa si žáci nezapamatují všechny nejdůležitější informace, proto video zhlédnou s vyučujícím ještě jednou a doplňují vynechaná slova do textu. Po kontrole s vyučujícím může tento text žákům sloužit jako informační materiál o těchto sportech. Práci s videem jsem zvolila z důvodu možnosti využití poslechu, který je pro výuku ruského jazyka také velmi důležitý. Video je dlouhé 3 minuty a 43 vteřin. Uvedený odkaz na video v pracovním listu je zkrácený z důvodu lepšího, snadnějšího a rychlejšího vyhledávání.

Pro použití tohoto pracovního listu je nutné být v učebně vybavené počítačem, reproduktory a interaktivní tabulí nebo projektořem.

Необычные зимние виды спорта

Какие необычные зимние виды спорта вы знаете?
Что вы слышали о них?

Вы сможете догадаться, что это за виды спорта, если переведёте на чешский язык с английского их оригинальное название.

С каким из вышеприведённых видов спорта связаны эти слова?
Пользуйтесь словарём.

Посмотрите видео и изучайте больше об этих 5-и видах спорта.

<https://1url.cz/UKND4>

Обменяйтесь информацией с одноклассниками.

Посмотрите видео ещё раз и дополните текст.

конное поло на снегу

- что нужно для этого вида спорта: _____ (специальная порода - _____) и _____ яркого (обычно _____) цвета
- играют _____ (сколько?) команды по _____ (сколько?) спортсменов
- цель: забить мяч _____ (чем?) в _____ (куда?) противника

айскартинг

- айскартинг - картинг на _____
- что нужно для этого вида спорта: _____
- рост пилота должен быть менее _____ см
- площадь арены - _____ м²
- скорость карта - до _____ км/ч

сноукайтинг

- что нужно для этого вида спорта: _____ (воздушный змей), _____ или _____
- в России проводятся соревнования в области _____

айсбоутинг

- айсбоутинг - _____ на парусных санях
- что нужно для этого вида спорта: _____, к которым прикреплены 3 конька
- скорость зависит от поверхности _____ и силы _____

брумбол

- что нужно для этого вида спорта: _____ (вместо клюшек) + специальная _____ (вместо коньков)
- по правилам брумбол похож на _____
- брумбол выдумали в _____
- брумбол распространён в _____

5.4 Pracovní list č. 4 – jazyková úroveň A2

Čtvrtý pracovní list (jazyková úroveň A2) je zaměřený na všeobecně zajímavá fakta o zimních sportech. Žáci si přečtou šest krátkých odstavců, o kterých mohou následně diskutovat mezi sebou, jaká informace pro ně byla nejzajímavější a proč. Poté zodpoví pár jednoduchých otázek, na které najedou odpovědi v textu. Doporučuji práci se slovníkem.

Зимние виды спорта интересные факты

К экстремальным зимним видам спорта относят плавание, рыбалку, триатлон в условиях холодов.

С 1982 года в РФ ежегодно устраивается Всероссийская массовая лыжная гонка на дистанциях от 5 до 50 километров. В ней участвуют любители и профессионалы.

Военный патруль - прародитель современного биатлона (в настоящее время не проводится). Биатлон как вид спорта признали в 1958 году.

Существовал ещё и лыжный балет, но он утратил популярность. Все официальные соревнования по нему прекращены с 2000 года.

В России существуют высшие учебные заведения, в которых готовят специалистов по зимним видам спорта.

Проводятся Параолимпийские зимние игры. В них участвуют спортсмены с ограниченными физическими возможностями.

Ответьте на вопросы.

Какие зимние спорта названы?

.....○

Какие спорта больше не проводятся и почему?

.....○

Когда стал биатлон официальным видом спорта?

.....○

Вы знаете, какие дисциплины входят в триатлон?

.....○

5.5 Pracovní list č. 5 – jazyková úroveň B1

Pátý pracovní list je určený pro jazykovou úroveň B1. V první části žáci odpovídají na otázky, které se týkají zimních sportů v Rusku a hlavně svátku zimních sportů. Ve druhém cvičení mají žáci za úkol popsat obrázek, kde si zopakují slovní zásobu témat roční období, oblečení, datum, zimní sporty a sportovní náčiní. Následuje křížovka, kde žáci doplňují pojmy spojené nejen s tématem zimních sportů Ruské federace, ale také s historií těchto sportů, se svátkem a se známými osobnostmi. Pro doplnění křížovky mohou žáci kromě svých znalostí využít internet. Tajenkou je jméno zakladatele dne zimních sportů v Rusku. Poslední částí je slovník, kde si žáci mohou zopakovat důležité pojmy spojené s tímto pracovním listem. Opět doporučuji využít cizojazyčný slovník.

День зимних видов спорта

1. Ответьте на вопросы.

Какие зимние виды спорта самые популярные в России? .....

Что такое "День зимних видов спорта"? .....

Когда его празднуют в России? .....

Почему он был создан? .....

Как его празднуют в России? .....

Какие международные праздники связаны с этой темой? .....

2. Опишите картинку.

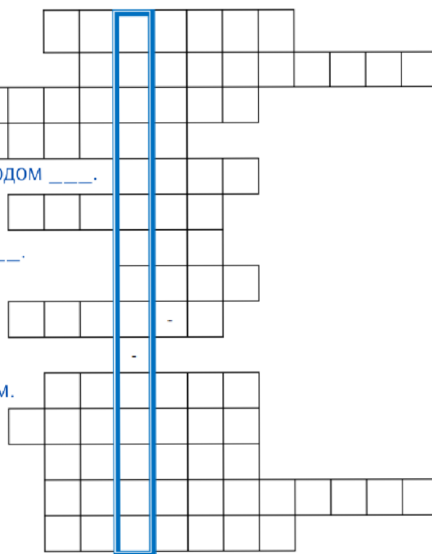
Источник: <http://www.sseu.ru/content/7-fevralya-den-zimnih-vidov-sporta>

3. Решите кроссворд.

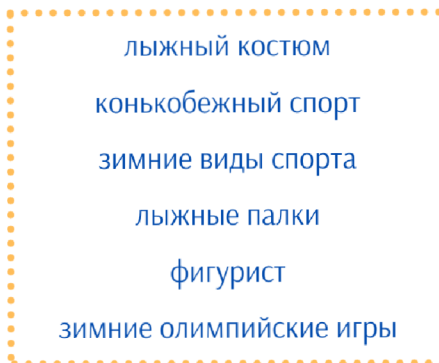
1. Самый популярный зимний вид спорта в России.
2. Зимние _____ игры.
3. Александр Овечкин известный _____.
4. Ирина Роднина известная _____.
5. Праздник «День зимних видов спорта» связан с городом _____.
6. Страна, где родился хоккей с шайбой - _____.
7. Название лучшей хоккейной лиги в мире - _____.
8. Международный _____ снега.
9. Первые коньки принес в Россию _____.
10. Термин «Tour de ski» связан с _____ спортом.
11. А. Лебедев – _____ российского фигурного катания.
12. Самый популярный зимний вид спорта в Чехии.
13. С каким спортом связан Владимир Маслаченко?
14. Месяц, когда празднуют в России «День зимних видов спорта».

Чем так известен? Напишите.

4. Словарь

6 Dotazníkové šetření

6.1 Způsob sběru dat

V průběhu zpracování mé diplomové práce jsem pro zpětnou vazbu od žáků a učitelů zvolila dotazníkové šetření. Žáci s vyučujícími ruského jazyka pracovali s vytvořenými pracovními listy, jež jsem vytvořila. Následně žáci i učitelé vyplnili dotazník. Dotazníkové šetření probíhalo anonymně.

6.2 Tvorba dotazníku

Dotazník obsahuje celkem 15 jednoduchých otázek. V první části dotazníku jsem se zaměřila na výuku ruského jazyka na střední škole. Otázky se týkají počtu hodin ruského jazyka v týdnu každého žáka, jaké používají učebnice ve výuce, zda používají i jiné didaktické prostředky a případně jaké.

Ve druhé části dotazníku se ptám, jak žáci i učitelé reagují na vytvořené pracovní listy, práci s nimi, a zda by téma zimních sportů v Ruské federaci včlenili do učebnic ruského jazyka.

Dotazníkové otázky č. 1 – 15 jsou určeny pro žáky ruského jazyka, učitelé odpovídali na otázky č. 5 – 15.

Práce s didaktickými materiály a následné vyplňování dotazníku žáky a učiteli probíhalo prezenčně ve výuce ruského jazyka. Žáci měli možnost využít internet, pracovat s cizojazyčnými slovníky a případně využít pomoc vyučujícího.

Pracovní listy spolu s dotazníkem jsem sdílela s učiteli ruského jazyka, kteří je předali svým žákům a pracovali s nimi. Tyto materiály jsem svěřila svým kolegům a v rámci sociálních sítí jsem oslovila další vyučující ruského jazyka na střední škole. Každého vyučujícího jsem upozornila, že pracovní listy jsou určeny pouze pro žáky střední školy a vytvořené v různých jazykových úrovních (A1 – B1).

Dotazník pro žáky a učitele je přiložen v diplomové práci (viz příloha č. 13).

6.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 164 žáků a 7 učitelů. Pro výsledky dotazníkového šetření jsem zvolila tabulky a sloupcové grafy. Každý respondent vyplňoval dotazník ve výuce na papír. Doba vyplňování dotazníku netrvala většinou déle než 3 minuty.

Tabulka 1: počet žáků ruského jazyka dle školy a ročníku studia

	1.	2.	3.	4.	Celkem
Střední odborná škola s maturitou	22	25	27	13	87
Gymnázium	11	24	17	12	64
Střední škola s výučním listem	0	3	2	2	7
Nástavbové studium	1	5	0	0	6
Celkem	34	57	46	27	164

První tabulka prezentuje výsledky první a druhé otázky dotazníku, tedy počet všech dotazovaných žáků ruského jazyka v souvislosti s tím, na jaké škole a ve kterém ročníku studují. Učitelé na tyto dvě otázky neodpovídali.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že největší počet dotazovaných žáků ruského jazyka studuje na střední odborné škole s maturitou. Tento výsledek přisuzuji faktu, že tato škola, kde probíhala práce s didaktickými materiály a následné dotazníkové šetření, nabízí žákům ke studiu obory cizích jazyků a cestovního ruchu. Druhá nejpočetnější skupina žáků ruského jazyka studuje na gymnáziu.

Tabulka 2: počet žáků ruského jazyka dle ročníku a jejich délky studia RJ

	1.	2.	3.	4.	Celkem
0 - 11 měsíců	8	0	0	0	8
1 – 2 roky	19	35	0	0	54
3 – 4 roky	7	18	29	14	68
Déle	0	4	17	13	34
Celkem	34	57	46	27	164

Druhá tabulka prezentuje výsledky druhé a třetí otázky dotazníku, tedy, ve kterých ročnících dotazovaní žáci studují a jak dlouho se učí ruský jazyk. Učitelé na tyto dvě otázky neodpovídali.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že z dotazovaných žáků se jich nejvíce učí ruský jazyk v délce 3 – 4 roky. Naopak celkem 8 žáků uvedlo, že se učí ruský jazyk necelý rok. Tento výsledek se dá vysvětlit tak, že všech 8 žáků studuje v prvním ročníku střední školy a s ruským jazykem se na základní škole nesetkali.

Tabulka 3: počet žáků ruského jazyka dle ročníku a počtu vyučovacích hodin RJ týdně

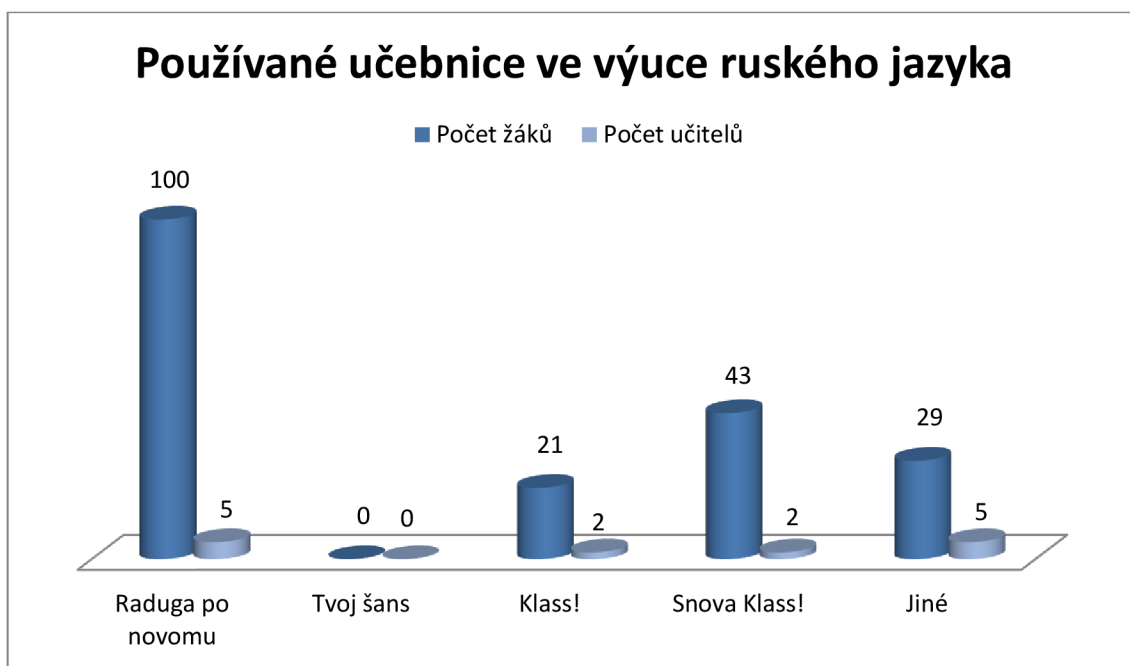
	1.	2.	3.	4.	Celkem
1 – 2 hodiny	1	8	2	2	13
3 hodiny	33	49	27	17	126
4 – 5 hodin	0	0	17	8	25
Déle	0	0	0	0	0
Celkem	34	57	46	27	164

Třetí tabulka prezentuje výsledky druhé a čtvrté otázky dotazníku, tedy, ve kterých ročnících dotazovaní žáci studují a kolik hodin týdně se učí ruský jazyk. Učitelé na tyto dvě otázky neodpovídali.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že nejčastější týdenní dotace hodin ruského jazyka jsou 3 hodiny týdně (uvedlo 126 žáků). Větší týdenní počet hodin (4 – 5) uvedli žáci třetích a čtvrtých ročníků střední odborné školy a gymnázia, kteří chtějí z ruského jazyka maturovat a mají navíc oproti ostatním spolužákům konverzace z ruského jazyka.

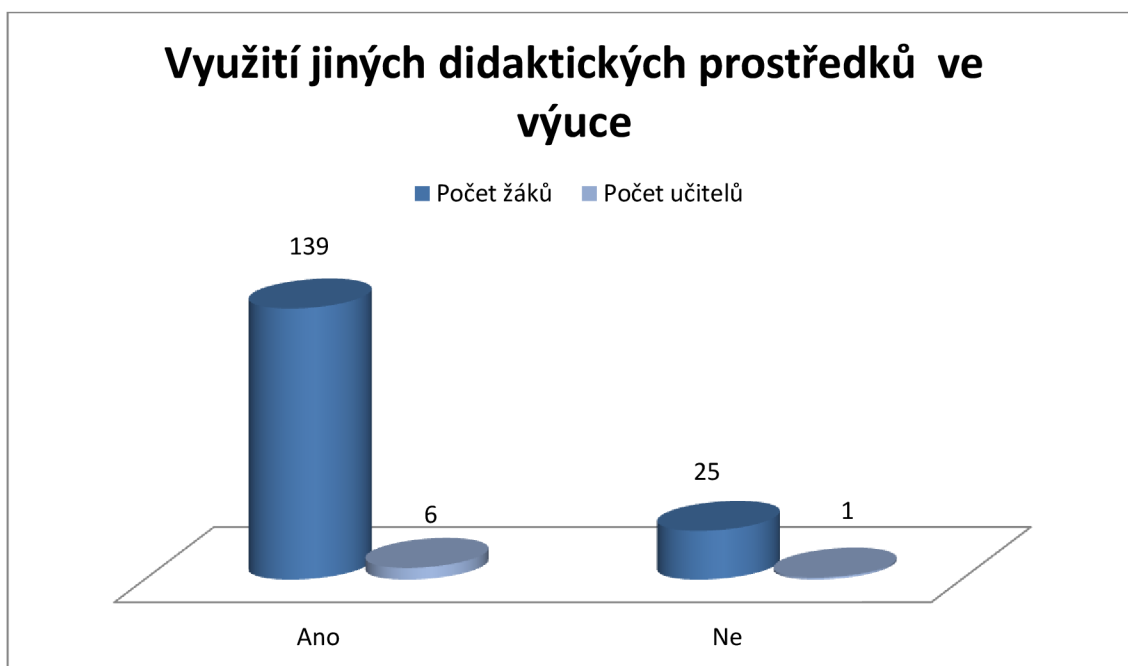
Graf 1: Používané učebnice ve výuce ruského jazyka

První graf prezentuje výsledky páté otázky dotazníku, tedy, s jakou učebnicí žáci a učitelé ve výuce ruského jazyka pracují. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že nejpoužívanější učebnicí ve výuce ruského jazyka je učební komplex Raduga po novomu. Naopak z dotazovaných žáků a učitelů nikdo nepoužívá ve výuce učební komplex Tvoj šans. Jinou učebnicí používá 29 žáků a 5 učitelů, konkrétně uvedli výukový materiál pro maturanty „Ruština – otázky a odpovědi, Infoa“.

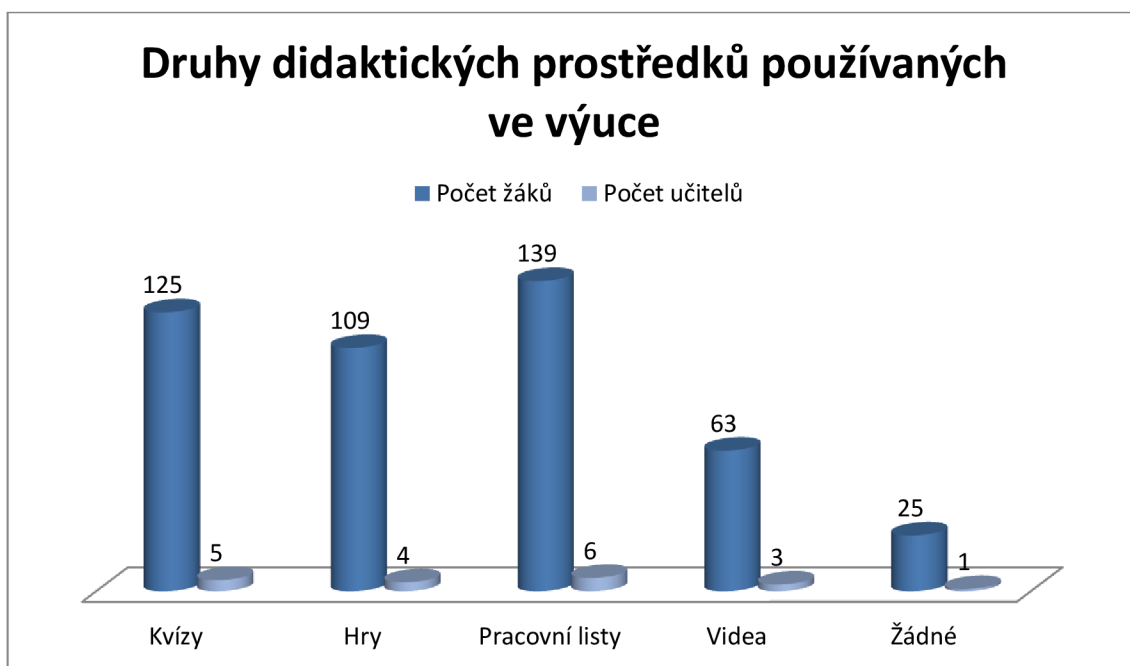
Graf 2: Využití jiných didaktických prostředků ve výuce

Druhý graf prezentuje výsledky šesté otázky dotazníku, tedy, jestli ve výuce ruského jazyka žáci a učitelé využívají i jiné didaktické prostředky (kvízy, hry, pracovní listy). Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že většina žáků a učitelů další didaktické prostředky ve výuce používá. Záporně odpovídali častěji žáci studující na střední škole s výučním listem a na nástavbovém studiu.

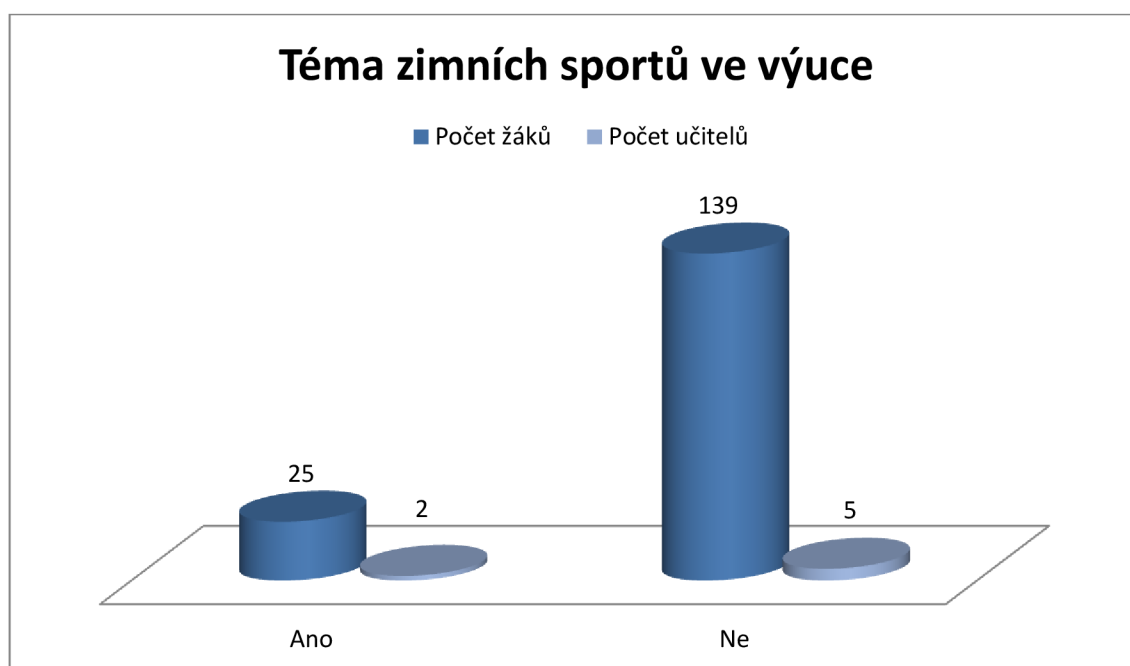
Graf 3: Druhy didaktických prostředků používaných ve výuce

Třetí graf prezentuje výsledky sedmé otázky dotazníku, tedy, jaké jiné didaktické prostředky ve výuce ruského jazyka žáci a učitelé používají. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že většina žáků a učitelů používá ke zpestření výuky nejčastěji pracovní listy (139 žáků a 6 učitelů). Dalšími nejpoužívanějšími didaktickými prostředky jsou kvízy a hry. Dle odpovědí žáků a učitelů kvízy získaly oblíbenost zejména v době distanční výuky, konkrétně aplikace Kahoot. Tuto aplikaci většina učitelů zapojuje i do obnovené prezenční výuky.

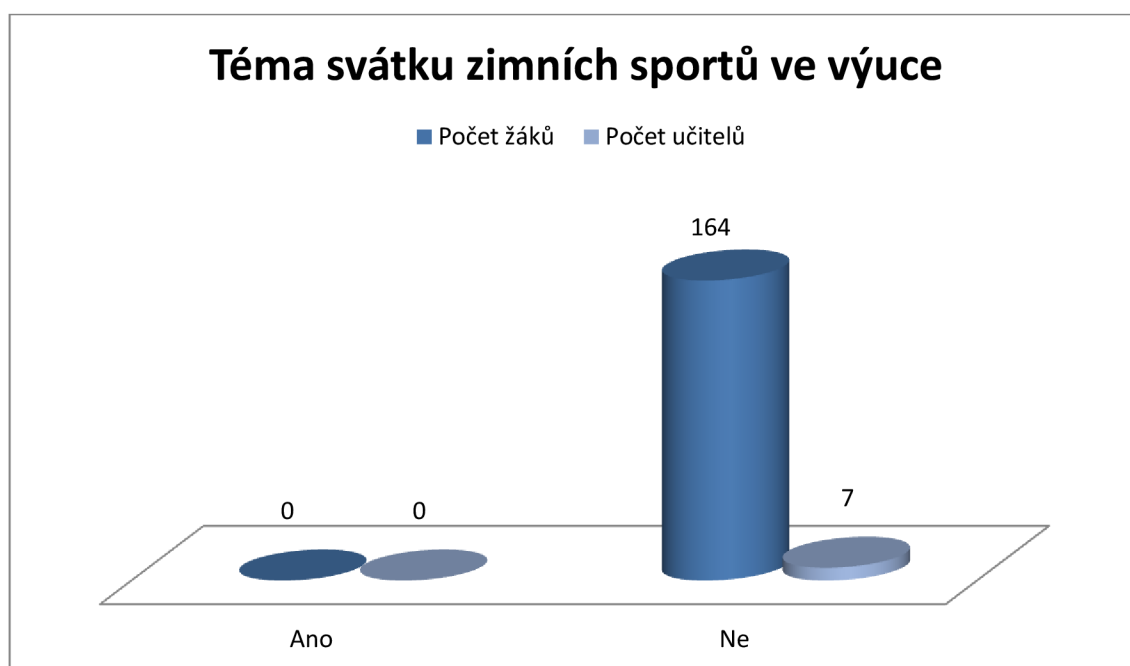
Graf 4: Téma zimních sportů ve výuce

Čtvrtý graf prezentuje výsledky osmé otázky dotazníku, tedy, jestli se žáci a učitelé věnovali tématu zimních sportů ve výuce ruského jazyka. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že většina žáků a učitelů se tomuto tématu nevěnovali. Žáci, kteří odpověděli ano, uvedli, že toto téma probírali pouze v rámci základní slovní zásoby, která je obsažena v jiných lekcích (volný čas, záliby).

Graf 5: Téma svátku zimních sportů ve výuce

Pátý graf prezentuje výsledky deváté otázky dotazníku, tedy, jestli se žáci a učitelé ve výuce věnovali tématu svátku zimních sportů. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že všichni dotazovaní se nevěnovali tomuto tématu. Většina žáků a učitelů uvedla, že o tomto svátku dříve nevěděli vůbec nic.

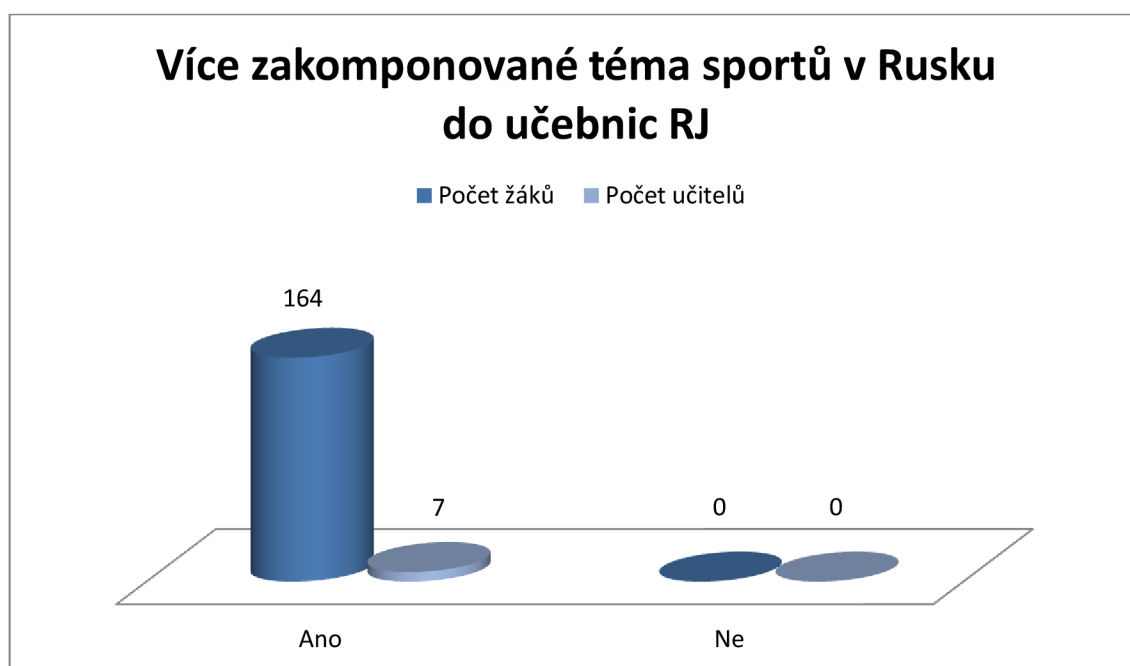
Graf 6: Obtížnost slovní zásoby v pracovních listech

Šestý graf prezentuje výsledky desáté otázky dotazníku, tedy, jestli se žáci a učitelé měli problém s obtížností slovní zásoby při práci s didaktickými materiály. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že 112 žáků a 1 učitel měli problém s obtížností slovní zásoby. Takto odpovídali zejména žáci druhých, třetích a čtvrtých ročníků, kdy museli častěji vzít do ruky cizojazyčný slovník.

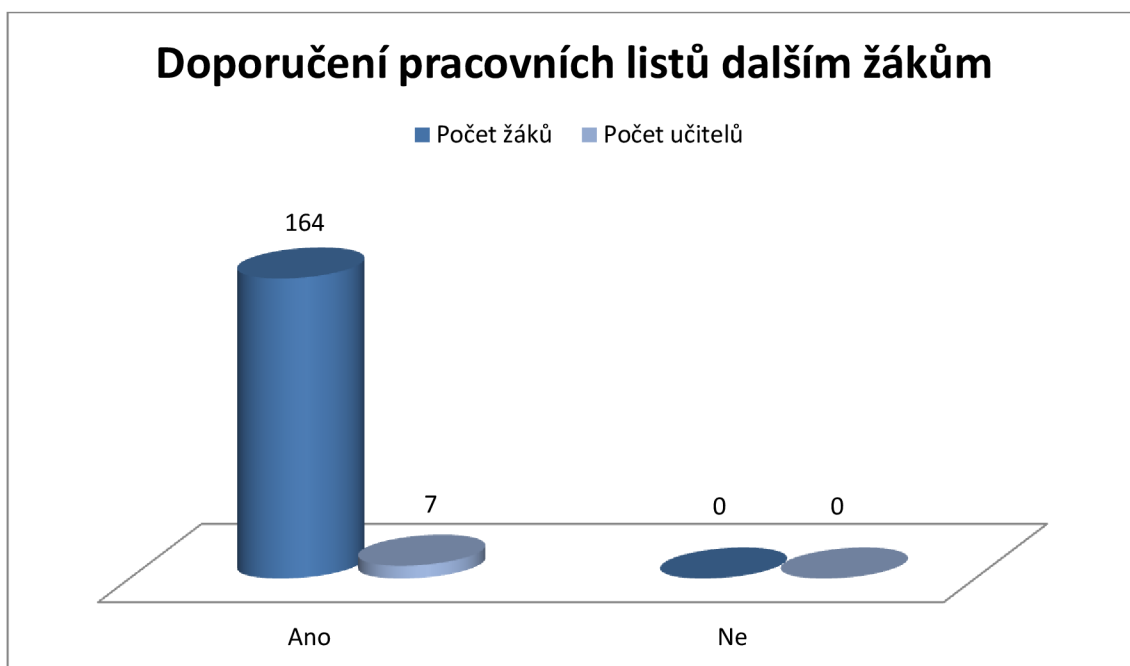
Graf 7: Více zakomponované téma sportů v Rusku do učebnic RJ

Sedmý graf prezentuje výsledky jedenácté otázky dotazníku, tedy, jestli by se žáci a učitelé chtěli více s tématem sportů v Rusku setkávat v učebnicích ruského jazyka. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že všichni dotazovaní by se chtěli s tímto tématem více setkávat v učebnicích ruského jazyka.

Graf 8: Doporučení pracovních listů dalším žákům

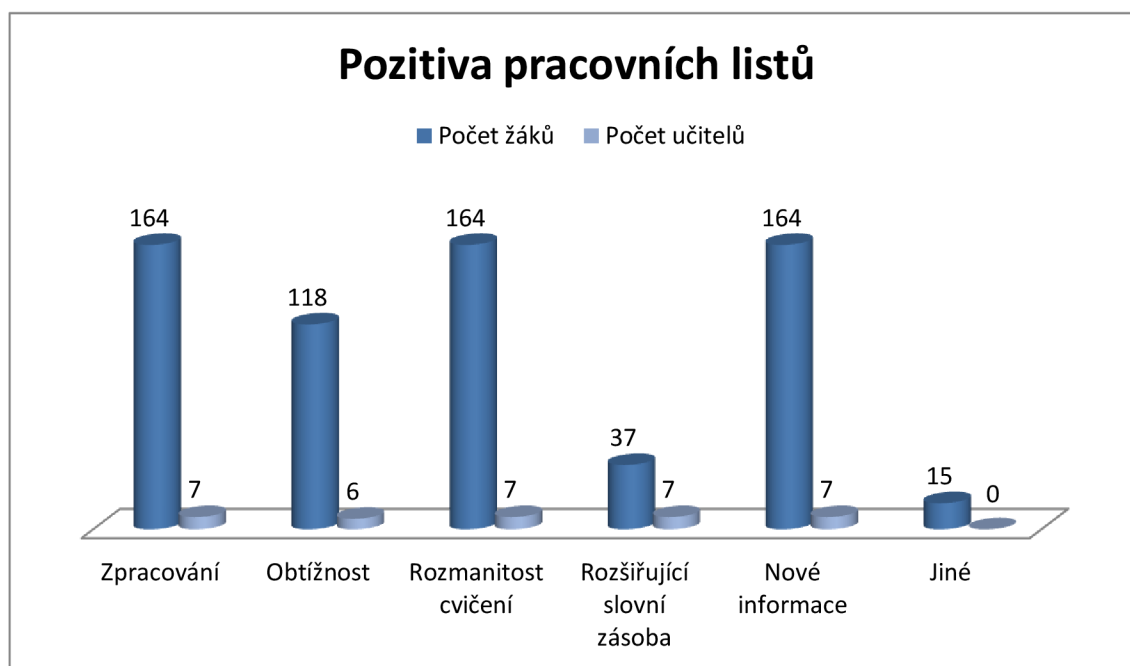

Osmý graf prezentuje výsledky dvanácté otázky dotazníku, tedy, jestli by žáci a učitelé doporučili tyto pracovní listy dalším žákům ruského jazyka. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že všichni žáci a učitelé by tyto pracovní listy doporučili ostatním žákům ruského jazyka.

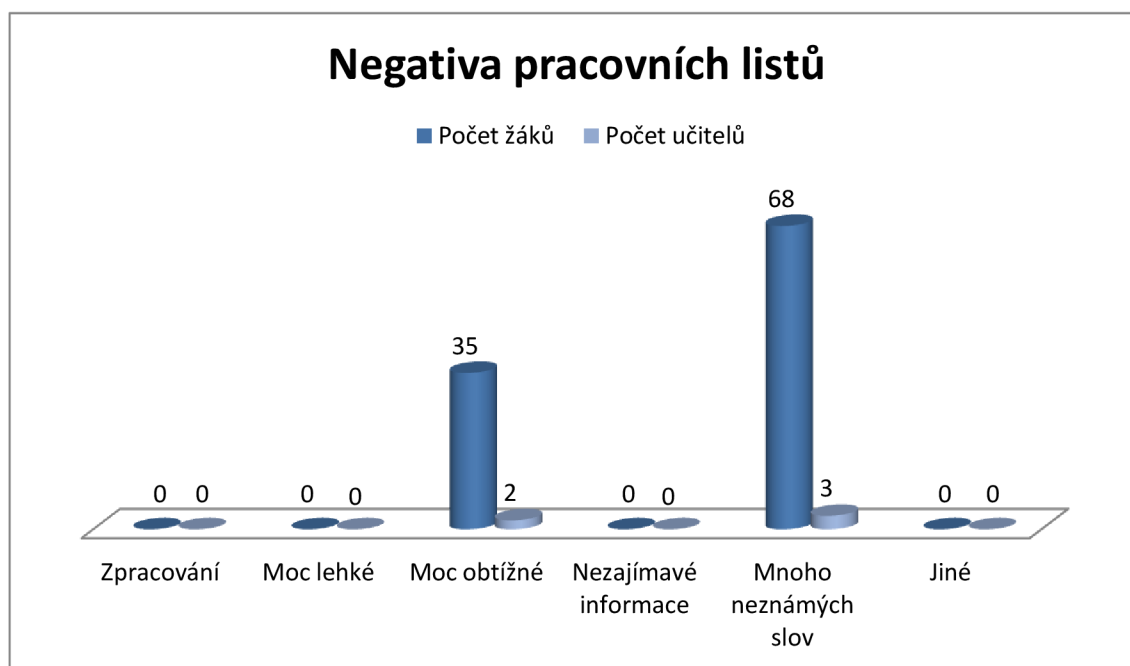
Graf 9: Pozitiva pracovních listů

Devátý graf prezentuje výsledky třinácté otázky dotazníku, tedy, co se žákům a učitelům líbilo při práci s didaktickými materiály. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že většina žáků a učitelů ocenila hlavně barevné zpracování, rozmanitost cvičení a zdroj nových informací. Někteří žáci doplnili, že se jim líbila práce s videem, obrázky a zajímavé informace, týkající se daného tématu.

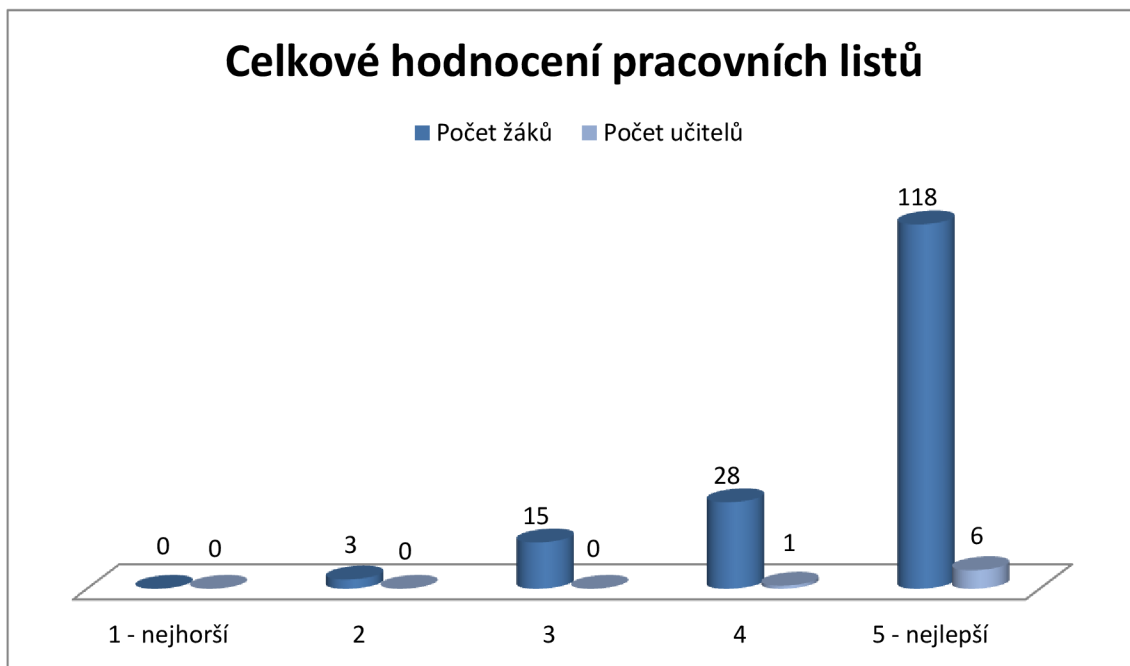
Graf 10: Negativa pracovních listů

Desátý graf prezentuje výsledky čtrnácté otázky dotazníku, tedy, co se žákům a učitelům naopak nelíbilo při práci s didaktickými materiály. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že nejčastějším problémem bylo velké množství neznámých slov a z toho vyplývající vyšší obtížnost práce s didaktickými materiály. Uvedlo tak nejvíce žáků ze třetích a čtvrtých ročníků středních škol.

Graf 11: Celkové hodnocení pracovních listů

Jedenáctý graf prezentuje výsledky patnácté otázky dotazníku, tedy, jak by žáci a učitelé celkově hodnotili pracovní listy. Na tuto otázku odpovídalo všech 164 žáků a 7 učitelů.

Z výsledku dotazníkového šetření lze vidět, že většině žáků a učitelů se pracovní listy na téma zimních sportů v Rusku v různých kapitolách líbily. Menší hodnocení dali žáci a jeden učitel z důvodů obtížnosti a velkého množství neznámé slovní zásoby.

Závěr

Cílem teoretické části mé diplomové práce bylo zpracování tématu zimních sportů v Ruské federaci a teorie didaktiky v kontextu s použitím didaktických prostředků a aktivizačních metod ve výuce ruského jazyka. Součástí teoretické části bylo také popsání didaktiky cizích jazyků. Dle mého úsudku jsem cíle dosáhla a téma zimních sportů v Ruské federaci i didaktická část mé diplomové práce byly dostatečně popsány.

Praktická část mé diplomové práce měla za cíl vytvoření didaktických materiálů na téma zimních sportů v Ruské federaci a zmapování tohoto tématu v učebnicích ruského jazyka.

Mým předpokladem bylo, že se téma zimních sportů v Ruské federaci v učebnicích ruského jazyka pro střední školy moc nevyskytuje a jeho zastoupení není velké ani celkově v učebních osnovách ruského jazyka pro střední školy. Zpracování didaktických materiálů a následné vyplnění dotazníku žáky a učiteli probíhalo prezenčně ve výuce ruského jazyka.

Dle mého průzkumu učebnic ruského jazyka pro střední školy, konkrétně učebního komplexu Raduga po novomu, Tvoj šans, Klass! a Snova Klass! se první část mého předpokladu potvrdila. Téma zimních sportů v Ruské federaci se prakticky nevyskytuje v učebnicích Klass! a Snova Klass!. V učebnicích Tvoj šans se toto téma vyskytuje pouze v malém množství v rámci reálií na jazykové úrovni A1. Největším zastoupením tématu zimních sportů v Ruské federaci disponuje učební komplex Raduga po novomu, kde se žáci mohou s tímto tématem seznámit ve třetí lekci páté řady učebnice. Jako jediná učebnice tomuto tématu věnuje celou lekci. Jak jsem již uvedla v praktické části diplomové práce, tato lekce je zařazena až skoro na konec učebního komplexu. Kvůli časovým problémům tak žákům posledních ročníků hrozí, že se k této lekci ani nedostanou, protože v jazykových úrovních A1-A2 se téma zimních sportů prakticky nevyskytuje.

Podle výsledku dotazníkového šetření se potvrdila i druhá část mého předpokladu, tedy, že téma zimních sportů v Ruské federaci není příliš zastoupené v učebních osnovách ruského jazyka pro střední školy. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 164 žáků středních škol a 7 učitelů. Konkrétně 139 žáků a 5 učitelů odpovědělo, že téma zimních sportů v Ruské federaci v hodinách ruského jazyka neprobírali, a pokud ano, jednalo se

pouze o základní slovní zásobu. Dle mého úsudku byl cíl praktické části diplomové práce splněn.

Ráda bych v závěru uvedla shrnutí nejdůležitějších zjištění, která jsem díky průzkumu získala:

- Nejčastěji používaná učebnice ve výuce ruského jazyka na středních školách je učební komplex Raduga po novomu
- Kvízy byly zařazeny do prezenční výuky ruského jazyka na středních školách ve velkém množství hlavně kvůli distanční výuce v době uzavřených škol z důvodu pandemie Covid-19, kdy byly kvízy často využívány jako prostředek ve výuce
- 139 žáků a 5 učitelů uvedlo, že se tématu zimních sportů v Ruské federaci ve výuce ruského jazyka nevěnovali
- O svátku, jež je spojen s tématem zimních sportů v Ruské federaci neměl dříve nikdo z žáků ani učitelů žádné informace
- Všichni dotazovaní žáci a učitelé by chtěli více zakomponovat téma sportů v Ruské federaci do učebnic ruského jazyka na střední škole

Seznam použité literatury

Elektronické zdroje

1. Ajskarting. Ekstremal'nye vidy sporta (Chaj Intěnsiti). Opisanije ekstremal'nych vidov sporta. [online]. Copyright © 2015 [cit. 30.04.2021]. Dostupné z: <https://hi.su/content/ice-karting.php>
2. Analitiki vyjasnili, kakije zimnije vidy sporta v Rossii ljubjat bol'she vsego. Novosti sporta Tveri i Tverskoj oblasti segodnja. Tverisport.ru [online]. Copyright © 2019 [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: <https://tverisport.ru/news/analitiki-vyyasnili-kakie-zimnie-vidy-sporta-v-rossii-lyubyat-bolshe-vsego/>
3. Baranova (Kozyreva) Ljubov' Vladimirovna. Feděracija lyžnych gonok Rossii — Cross Country Ski Federation of Russia [online]. Copyright © 2009 [cit. 04.05.2021]. Dostupné z: <http://www.flgr.ru/flgr/legends/1345.html>
4. Biatlon v Rossii. Lučšije biatlonisty Rossii. SportSchools.ru [online]. Copyright © 2021 [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: https://sportschools.ru/page.php?name=biatlon_russia
5. Brumbol. Ekstremal'nye vidy sporta (Chaj Intěnsiti) | Opisanije ekstremal'nych vidov sporta. [online]. Copyright © 2015 [cit. 16.06.2021]. Dostupné z: <https://hi.su/content/brumbol.php>
6. Centr zimnich vidov sporta — Sojuz biatlonistov Jugry. Sojuz biatlonistov Jugry — Chanty-Mansijskij avtonomnyj okrug — Jugra [online]. Copyright © 2021. [cit. 18.05.2021]. Dostupné z: http://biathlon.ru/?page_id=1613
7. Figurnoje katanije - Russia.com. Russia.com - Your Adventure Begins Here [online]. Copyright © 2021 Russia.com [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: <https://russia.com/ru/activity/%D1%84%D0%B8%D0%B3%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B5-%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B5/>

8. Halberštádt, Karel. Na seznamu podezřelených z dopingu je 31 ruských biatlonistů - BiatlonMag. BiatlonMag – Magazín ze světa biatlonu [online]. Copyright © 2020 BiatlonMag [cit. 02.05.2021]. Dostupné z: <https://biatlonmag.cz/na-seznamu-podezrelenych-z-dopingu-je-31-ruskych-biatlonistu/>
9. Iceboating, sport. Britannica. *Encyclopedia Britannica, Britannica* [online]. Copyright © 2020 Oleg Znamenskiy [cit. 30.04.2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/sports/iceboating>
10. Istorija figurnogo kataniya. Star.ru [online]. Copyright © 2012 [cit. 23.04.2021]. Dostupné z: <http://skating-star.ru/vse-stati/18-istoriya-figurnogo-kataniya>
11. Istorija razvitija snoubordinga v Rossii - RIA Novosti, 20.04.2014. RIA Novosti - sobytija v Moskve, Rossii i mire segodnja: tēmy dnja, foto, viděo, infografika, radio [online]. Copyright © 2014 [cit. 04.05.2021]. Dostupné z: <https://ria.ru/20140420/1004732602.html>
12. Istorija sozdaniya ledovych kon'kov - Bibliotěka znaniy - intěrnět-magazín Sportmastěr. Sportmastěr — sportivnyj magazin dlja vsej sem'i! [online]. Copyright © 1997 [cit. 15.05.2021]. Dostupné z: <https://www.sportmaster.ru/knowledgebase/sport/11/article/134/>
13. Komarova, Marija Sergejevna. Děn' zimnich vidov sporta v Rossii - 7 fevralja. Istorija i osobennosti prazdnika v projektě Kalendar' Prazdnikov 2021. *Kalendar' sobytij 2021 - prazdniki, imeniny, dni gorodov, pamjatnye daty i proizvodstvennye kalendari.* [online]. Copyright © 2005 [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: <https://www.calend.ru/holidays/0/0/3228/>
14. Konnoje polo. Istorija, pravila, intěresnaja infromacija ob igre – HorseUA. Kinnij portal Ukrajini – Vse dlja Veronika ta koněj – HorseUA [online]. Copyright © 2019 [cit. 30.04.2021]. Dostupné z: <https://horseua.com/ru/konnoe-polo/>

15. Kurakin, Aleksandr. Istorija razvitija biatlona v Rossii. [online]. Copyright © 2011 [cit. 23.04.2021]. Dostupné z: http://cspk.rkomi.ru/system/attachments/uploads/000/005/170/original/%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%AF_%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%8F_%D0%B1%D0%B8%D0%B0%D1%82%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D0%B0_%D0%B2_%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%81%D0%B8%D0%B8_.pdf
16. Kuzin, Vladimir Semjonovič (Vladimir Kuzin). Glavnaja [online]. Copyright © 2020 ru.google [cit. 04.05.2021]. Dostupné z: <https://amp.ru.google-info.cn/826597/1/kuzin-vladimir-semenovich.html>
17. Lyžnyj sport - Russia.com. Russia.com - Your Adventure Begins Here [online]. Copyright © 2021 Russia.com [cit. 04.05.2021]. Dostupné z: <https://russia.com/ru/activity/%D0%BB%D1%8B%D0%B6%D0%BD%D1%8B%D0%B9-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82/>
18. Lyžnyj sport v Rossii. Lučšije lyžniki Rossii. SportSchools.ru [online]. Copyright © 2021 [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: https://sportschools.ru/page.php?name=ski_russia
19. Učebnik po Snoukajtingu KiteTeam™. KiteTeam™ - Eto pro Kajty (Rossija) KiteTeam™ [online]. Copyright © 2020 [cit. 30.04.2021]. Dostupné z: <https://kiteteam.ru/book>
20. Snoubord. Asociacija lyžnych vidov sporta Rossii. RSA [online]. Copyright © 2013 [cit. 04.05.2021]. Dostupné z: <http://www.rsaski.ru/sports/snowboarding/>
21. Snoubording v Rossii. Lučšije snoubordisty Rossii. SportSchools.ru [online]. Copyright © 2021 [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: https://sportschools.ru/page.php?name=snowboarding_russia

22. Šarapov, Denis. Naiboleje populjarnye vidy sporta v Rossii. FB.ru [online]. Copyright © 2015 [cit. 17.05.2021]. Dostupné z: <https://fb.ru/article/201561/naibolee-populyarnye-vidyi-sporta-v-rossii>
23. Tvrdý trest pro Rusko. Nesmí startovat na olympiádách ani na mistrovstvích světa - Aktuálně.cz. Sport, ČTK [online]. Copyright © 2020 [cit. 07.05.2021]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/olympijske-hry/tvrdy-trest-pro-rusko-nesmi-startovat-na-olympiadach-ani-na/r~2041c088407811eba25cac1f6b220ee8/>
24. Zimnije vidy sporta v Rossii. Zimnije vidy sporta spisok. *Vidy sporta spisok. Letnije vidy sporta spisok. Zimnije vidy sporta.* [online]. Copyright © 2012 [cit. 20.04.2021]. Dostupné z: <http://large-sport.ru/zimnie-vidy-sporta-v-rossii>

Tištěné zdroje

1. CÍCHA, V. (1982). Metodika ruského jazyka Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
2. CHODĚRA, R. (2013). Didaktika cizích jazyků: úvod do vědního oboru. Vyd. 2. Praha: Academia, ISBN 978-80-200-2274-5.
3. JANIŠ, K. Slovník pojmů z obecné didaktiky. Opava: Slezská univerzita, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2006. 52 s. ISBN: 80-7248-352-8.
4. JANKOVCOVÁ, M.; KOUDEL, J.; PRŮCHA, J. Aktivizující metody v pedagogické praxi středních škol. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. 152 s. ISBN 80-04-23209-4.
5. KALHOUS, Z., OBST, O. Školní didaktika. Praha: Portál, 2002. 447 s. ISBN 80-7178-253-X.
6. KOTRBA, Tomáš a Lubor LACINA. Aktivizační metody ve výuce: příručka moderního pedagoga. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2015. ISBN 978-80-7485-043-1.
7. KOTRBA, T.; LACINA, L. Praktické využití aktivizačních metod ve výuce. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 2007. 188 s. ISBN 978-80-87029-12-1.

8. LUKÁŠOVÁ, Hana. Kvalita života dětí a didaktika. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-784-8.
9. MAŇÁK J. a kol. Alternativní metody a postupy. Brno: Masarykova univerzita, 1997. 90 s. ISBN 80-210-1549-7.
10. MAŇÁK, J. Nárys didaktiky. Brno: PdF MU, 2003. 104 s. ISBN 80-210-3123-9.
11. MAŇÁK, J.; ŠVEC, V. Výukové metody. Brno: Paido, 2003. 219 s. ISBN 80-7315-039-5.
12. PETTY, Geoffrey. Moderní vyučování. Vyd. 5. Přeložil Štěpán KOVAŘÍK. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0367-4.
13. PRŮCHA, J. Moderní pedagogika: věda o edukačních procesech. Praha: Portál, 1997. 481 s. ISBN 80-7178-631-4.
14. PRŮCHA, J. Pedagogický slovník. Praha: Portál, 1995. 292 s. ISBN 80-7178-029-4.
15. PRŮCHA, J. Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-567-7.
16. SKALKOVÁ, J. Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1821-7.
17. TARASOV, Anatolij. *Chokkej – rodonačalniki i novčiki*. Moskva: Eksmo, 2015. ISBN 978-5-699-68166-2.
18. VALIŠOVÁ, A.; KASÍKOVÁ H. a kol. Pedagogika pro učitele. Praha: Grada Publishing, 2007. 402 s. ISBN 80-247-1734-4.
19. ZORMANOVÁ, L. Výukové metody v pedagogice. Praha: Grada Publishing, 2012. 160 s. ISBN 978-80-247-4100-0.

Zdroje v ruském jazyce

1. ROZBOUDOVÁ, L. a J. KONEČNÝ, 2018. Современная дидактика русского языка как второго иностранного: языковые средства. Praha: Karolinum, 118 s. ISBN 978-80-246-4298-7.
2. ЗАМКОВАЯ Н., МОЙСЕЕНКО И., 2006. Инновационные формы работы на уроке русского языка как иностранного. Tallinn: Koolibri.

Seznam tabulek

Tabulka 1: počet žáků ruského jazyka dle školy a ročníku studia

Tabulka 2: počet žáků ruského jazyka dle ročníku a jejich délky studia RJ

Tabulka 3: počet žáků ruského jazyka dle ročníku a počtu vyučovacích hodin RJ týdně

Seznam grafů

Graf 1: Používané učebnice ve výuce ruského jazyka

Graf 2: Využití jiných didaktických prostředků ve výuce

Graf 3: Druhy didaktických prostředků používaných ve výuce

Graf 4: Téma zimních sportů ve výuce

Graf 5: Téma svátku zimních sportů ve výuce

Graf 6: Obtížnost slovní zásoby v pracovních listech

Graf 7: Více zakomponované téma sportů v Rusku do učebnic RJ

Graf 8: Doporučení pracovních listů dalším žákům

Graf 9: Pozitiva pracovních listů

Graf 10: Negativa pracovních listů

Graf 11: Celkové hodnocení pracovních listů

Seznam příloh

Příloha č. 1: Obrázek 1: Lapta

Příloha č. 2: Obrázek 2: Aleksandr Žukov

Příloha č. 3: Obrázek 3: První brusle

Příloha č. 4: Obrázek 4: Irina Rodninová

Příloha č. 5: Obrázek 5: Vladimír Semjonovič Kuzin

Příloha č. 6: Obrázek 6: Ljubov Vladimirovna Kozyrjeva

Příloha č. 7: Obrázek 7: První prototyp snowboardu

Příloha č. 8: Obrázek 8: Polo (конное поло)

Příloha č. 9: Obrázek 9: Ice carting (айскартинг)

Příloha č. 10: Obrázek 10: Snowkiting (сноукайтинг)

Příloha č. 11: Obrázek 11: Ice boating (айсбоутинг)

Příloha č. 12: Obrázek 12: Broomball (брумбол)

Příloha č. 13: Dotazník

Přílohy

Příloha č. 1: Obrázek 1: Lapta

Zdroj: <https://www.supersadovnik.ru/text/lapta-pravila-igry-1003527>

Příloha č. 2: Obrázek 2: Aleksandr Žukov

Zdroj: <https://svpressa.ru/persons/aleksandr-zhukov/>

Příloha č. 3:Obrázek 3: První brusle

Zdroj: <https://www.sportmaster.ru/knowledgebase/sport/11/article/134/>

Příloha č. 4: Obrázek 4: Irina Rodninová

Zdroj: <https://stuki-druki.com/authors/Rodnina-Irina.php>

Příloha č. 5: Obrázek 5: Vladimir Semjonovič Kuzin

Zdroj: <https://www.championat.com/skiing/article-4083727-istorija-pobed-lyzhnogo-korolja-vladimira-kuzina-na-pervom-dlja-sbornoj-sssr-chempionate-mira.html>

Příloha č. 6: Obrázek 6: Ljubov Vladimirovna Kozyrjeva

Zdroj: <https://triiit.ru/blog/lyubov-kozyreva-baranova>

Příloha č. 7: Obrázek 7: První prototyp snowboardu

Zdroj:

<https://www.prosnbrd.ru/post/%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D0%BE%D1%8F%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%83%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B4%D0%B0-1960-1970>

Příloha č. 8: Obrázek 8: Polo (конное поло)

Zdroj: <http://www.mywaymag.ru/lifestyle-2/v-trende-zimnee-konnoe-polo/>

Příloha č. 9: Obrázek 9: Ice carting (айскартинг)

Zdroj: <https://www.rukaadventures.fi/winter-adventures/ice-karting>

Příloha č. 10: Obrázek 10: Snowkiting (сноукайтинг)

Zdroj: <http://www.bozi-dar.eu/cz/snowkiting>

Příloha č. 11: Obrázek 11: Ice boating (айсбоутинг)

Zdroj: https://en.wikipedia.org/wiki/Iceboat#/media/File:Dn_nasva_0820.jpg

Příloha č. 12: Obrázek 12: Broomball (брумбол)

Zdroj: <http://hockeygods.com/hockeys/40-Broomball>

Dotazník

Zimní sporty v Ruské federaci, výuka ruského jazyka

Vyber ke každé otázce jednu odpověď.

1. Na jaké škole studuješ?

- Střední odborná škola s maturitou
- Gymnázium
- Střední odborná škola s výučním listem
- Nástavbové studium

2. V jakém jsi ročníku?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

3. Jak dlouho se učíš ruský jazyk?

- 0-11 měsíců
- 1-2 roky
- 3-4 roky
- déle

4. Kolik vyučovacích hodin týdně se ve škole učíš ruský jazyk?

- 1-2
- 3
- 4-5
- více

5. S jakou učebnicí pracujete ve výuce ruského jazyka?

- Raduga po novomu
- Tvoj šans
- Klass!
- Snova Klass!
- Jiné

6. Využíváte v hodinách ruského jazyka i jiné didaktické prostředky (kvízy, hry, pracovní listy)?

Ano

Ne

7. Jaké didaktické prostředky ve výuce ruského jazyka používáte? Můžeš zaškrtnout více odpovědí.

Kvízy

Hry

Pracovní listy

Videá

Žádné nepoužíváme

8. Věnovali jste se ve výuce ruského jazyka tématu zimních sportů?

Ano

Ne

9. Věnovali jste se ve výuce ruského jazyka svátku, jenž je spojený se zimními sporty v Ruské federaci?

Ano

Ne

10. Měl(a) jsi problém se slovní zásobou při používání pracovních listů?

Ano

Ne

11. Zakomponoval(a) bys téma sportů v Ruské federaci více do učebnic ruského jazyka?

Ano

Ne

12. Doporučil(a) bys tyto pracovní listy dalším žákům?

Ano

Ne

13. Co se ti při vyplňování pracovních listů líbilo? Můžeš zaškrtnout více odpovědí.

- Zpracování
- Obtížnost
- Rozmanitost cvičení
- Rozšiřující slovní zásoba
- Nové informace
- Vlastní odpověď: _____

14. Co se ti při vyplňování pracovních listů nelíbilo? Můžeš zaškrtnout více odpovědí.

- Zpracování
- Moc lehké
- Moc obtížné
- Nezajímavé informace
- Mnoho neznámých slov
- Vlastní odpověď: _____

15. Ohodnot prosím, jak se ti líbily pracovní listy o zimních sportech v Ruské federaci. (1 - nejhorší, 5 - nejlepší)

